CAEREMONIALE CONTINENS RITUS ELECTIONIS ROMANI PONTIFICIS. GREGORII PAPAE...

Chiesa cattolica, Josè Maria Fonseca de Evora

Priuilegiorum Summa pro Impressore Camerali, & Vaticano.

Clemens Papa VIII. Diplomate sanxit ne quis circa voluntatem Dominici Basæ, olim in Typographia Vaticana Impressoris Sacram Bibliam, Concilia generalia, Epistolas decretales, Libros ad Ecclesiasticum munus pertinentes, ac etiam Sanctorum Patrum volumina, Libros etiam cuiuscumque generis, vel nouiter ab ipso edendos, vel nouis additionibus auctos, per decennium ab editione cuiusque voluminis imprimat, vel impressa venalia habeat. Quòd Priuilegium Paulus Papa V. peculiari Chirographo in fauorem Hieremiæ Guelfi I. V. D. ac Impressoris Cameralis transtulit, indulsitque. Idem Gregorius Papa XV. litteris expeditis ratum, firmumque haberi voluit. Violatores excommunicationis latæ sententiæ pœna puniantur. Quod si in Terris S. R. E. subiectis id contigerit, confiscatione etiam Librorum, ac quingentorum ducatorum auri solutione mulctabuntur, vt latiùs patet in litteris ipsius Gregorij Papæ sub datum Romæ apud S. Mariam Maiorem sub annulo Piscatoris die 12. Octobris 1621. Pontificatus sui anno primo. Ac idem Vrbanus Octauus peculiaribus litteris datis apud S. Petrum sub annulo Piscatoris die 23. Maij 1628. Pontificatus sui anno quinto in fauorem Andreæ Brogiotti Impressoris Cameralis, & Vaticani transtulit, indulsitque. Ac iterum Innocentius X. peculiaribus litteris datis apud S. Petrum in fauorem Angeli Balladori, pariter Impressoris Cameralis, & Vaticani, confirmauit, sub annulo Piscatoris die 1. Martij 1646. Et tandem omnia supradicta priuilegia, & gratias amplè confirmauit, & indulsit Sanctissimus D. N. Alexander VII. in fauorem Zenobij Masotti, præsentis Impressoris Cameralis, & Vaticani, datis litteris die 14. Decembris 1663. Pontificatus anno Decimo.

INDEX CONSTITVTIONVM, quæ hoc volumine continentur.

CONSTITVTIONES ROMANORVM PONTIFICVM ET DECRETA CONCILIORVM Ad electionem PAPAE pertinentia.

SYMMACHVS PAPA in Concilio Romano.

SVMMARIVM.

Papa superstite, & eo inconsulto, non potest tractari de futuri Pontificis electione, sub pœnis hic contentis.

SI QVIS, Papa superstite pro Romano Pontificatu cuiquam quolibet modo fauorem præstare conuincitur, loci sui honore priuetur, & infra. Si quis Presbyter, aut Diaconus, aut Clericus Papa incolumi, & eo inconsulto, aut subscriptionem pro Romano Pontificatu accommodare, aut pyctacia promittere, aut Sacramentum præbere tentaue-

Edita Ann. salut. 499. & refertur, in c. si quis Papa, distin. 79.

tauerit, aut aliquod certè suffragium polliceri, vel de hac causa priuatis conuenticulis factis deliberare aliquid, atq; decernere præsumpserit, loci sui dignitate, vel communione priuetur, & infra

Reuelantibus delinquentes contra suprapositum Conc. Romani decretum impunitas datur, & remuneratio promittitur.

§. Propter occultas fraudes, & coniurationum secretas insidias, quas sententia huius districtionis persequitur, si quis ad Ecclesiasticam pertulerit notitiam consilia eorum, qui contra hanc synodum de Pontificali egerint ambitu, & rationabili probatione conuicerit, particeps huiusmodi actionis, non solùm purgatus ab omni culpa sit, sed etiam remuneratione, quæ non indigna sit, subleuetur.

NICOLAVS PAPA II.
In Concilio apud Lateranum habito.

SVMMARIVM.

Ponuntur causæ huius decreti.

Edita Ann. Dom. 1059. & refertur dist. 23.

IN Nomine Domini Nostri IESV CHRISTI, & Saluatoris, ab incarnationis eius anno millesimo quinquagesimo nono, mense Aprili, indictione duodecima, præpositis sacro-

ſacroſanctis Euangelijs, præſidente quoque Reuerendiſs. ac Beatiſſimo Papa NICOLAO in Baſilica Lateranenſis Patriarchij, quæ cognominatur Conſtantiniana: conſidentibus etiam Reuerendiſſimis Epiſcopis, Abbatibus, Presbyteris, Diaconibus: idem venerabilis Pontifex auctoritate Apoſtolica decernens de electione Summi Pontificis inquit. Nouit Beatitudo veſtra dilectiſſimi Fratres, & Coepiſcopi, inferiora quoque membra non latuit, defuncto bonæ memoriæ D. Stephano prædeceſſore noſtro, hæc Apoſtolica Sedes, cui auctore Deo ſeruio, quot aduerſa pertulerit, quot denique per ſimoniacæ hæreſis trapezitas repetitis malleis, crebriſquè tunſionibus ſubiacuit: adeò quidem, vt columna Dei viuentis iam penè videretur nutare, & ſagena ſummi Piſcatoris, procellis intumeſcentibus cogeretur in naufragij profunda ſubmergi, vnde ſi placet fraternitati veſtræ, debemus auxiliante Deo futuris caſibus prudenter occurrere, & eccleſiaſtico ſtatui, ne recidiua, quod abſit, mala præualeant præcauere.

Electio Papæ pertinet in primis ad Cardinales Epiſcopos, qui Metropolitani vice funguntur, deinde ad clericos Cardinales, reliquuſquè Clerus, & Populus conſenſum tantùm electioni præſtant.

§. Quapropter inſtructi prædeceſſorum noſtrorum, aliorumquè ſanctorum Patrum auctoritate, decernimus; atque ſtatuimus, vt obeunte huius Romanæ Eccleſiæ vniuerſalis Pontifice, in primis Cardinales Epiſcopi diligentiſſimè ſimul de electione tractantes, mox Chriſti clericos Cardinales adhibeant, ſicquè reliquus Cle-

rus, & Populus ad consensum nouæ electionis accedant, nimirum præcauentes, ne venalitatis morbus aliqua occasione surrepat, & ideo religiosissimi viri præduces sint in promouenda Pontificis electione, reliqui autem sequaces. Certus verò, atque legitimus hinc electionis ordo perpenditur, si perspectis diuersorum Patrum regulis, siue gestis, etiam illa Beati LEONIS Papæ prædecessoris nostri sententia, recolatur. Nulla inquit ratio sinit, vt inter Episcopos habeantur, qui nec à clericis sunt electi, nec à plebibus expetiti, nec à comprouincialibus Episcopis cum Metropolitani iudicio consecrati; sed quia Sedes Apostolica cunctis in orbe terrarum præfertur Ecclesijs, atque ideò super se, Metropolitanum habere non potest; Cardinales Episcopi procul dubio Metropolitani vice funguntur, qui videlicet electum Antistitem, ad Apostolici culminis apicem prouehant consecrandum.

Eligi debet Papa de gremio Ecclesiæ Romanæ si reperitur idoneus, alioquin ex alia Ecclesia eligendus est.

§. Eligatur autem de ipsius Ecclesiæ gremio, si reperitur idoneus, vel si de ipsa non inuenitur, ex alia sumatur; saluo debito honore, & reuerentia dilecti filij nostri HENRICI, qui in præsentiarum Rex habetur, & futurus Imperator Deo concedente speratur, & iam sibi concessimus, sicut successoribus illius, qui ab hac Apostolica Sede personaliter hoc ius impetrauerint.

Si

Si non potest ob impedimenta eligi Papa in Vrbe, potest alibi à Cardinalibus & alijs, de quibus suprà, licet paucis eligi.

§. Quòd si prauorum, atque iniquorum hominum ita peruersitas inualuerit, vt pura, syncera, atque gratuita fieri in Vrbe non possit electio, Cardinales Episcopi cum religiosis clericis, catholicisque laicis, licet paucis, ius potestatis obtineant eligendi Apostolicæ Sedis Pontificem, vbi congruerit.

Si electus Papa ob impedimenta, de quibus hic, non potest inthronizari, nihilominus est verus Papa, & potest regere Ecclesiam Romanã, & de omnibus facultatibus eius disponere.

§. Planè postquam electio fuerit facta, si bellica fuerit tempestas, vel qualiscunque hominum conatus, malignitatis studio restiterit, vt is, qui electus est, in Apostolica Sede iuxta consuetudinem inthronizari non valeat: electus tamen sicut verus Papa obtinet auctoritatem regendi Romanam Ecclesiam, & disponendi omnes facultates illius, quod beatum Gregorium ante suam consecrationem cognouimus fecisse.

Electus Papa contra formam huius decreti, punitur vt hic cum suis fautoribus.

§. Quòd si quis contra hoc decretum nostrum synodali sententia promulgatum, quasi per seditionem, vel præsumptionem, aut quolibet ingenio electus, aut etiam ordinatus, seu inthronizatus fuerit, au-

ctoritate diuina, & Sanctorum Apostolorum Petri, & Pauli, perpetuo anathemate cum suis auctoribus, & fautoribus, & sequacibus à liminibus Sanctæ Ecclesiæ separatus abijciatur, sicut Antichristus, & inuasor, & destructor totius Christianitatis, nec aliqua super hoc ei audientia reseruetur, sed ab omni ecclesiastico gradu in quocunque fuerat prius sine retractatione deponatur, cui quisquis adhæserit, vel qualemcumque tanquam Pontifici reuerentiam exhibuerit, aut in aliquo eum defendere præsumpserit, pari sententia sit mancipatus, quòd si quis huius nostræ Sanctæ Decretalis sententiæ temerator extiterit, & Romanam Ecclesiam sua præsumptione confundere, & perturbare contra hoc statutum tentauerit; perpetuo anathemate, & excommunicatione damnetur, & cum impijs qui non resurgent in iudicio, reputetur, omnipotentis iram contra se sentiat, & Sanctorum Apostolorum Petri, & Pauli, quorum Ecclesiam præsumit confundere, in hac vita, & in futura, furorem sentiat; fiat habitatio illius deserta, & in tabernaculis suis non sit; qui inhabitet: fiant filij eius orphani, & vxor eius vidua, commotus commoueatur ipse, & filij eius mendicent, & eijciantur de habitationibus suis, scrutetur etiam fœnerator omnem substantiam eius, & diripiant alieni labores eius: Orbis terrarum pugnet contra eum, & cuncta elementa sint ei contraria, & omnium Sanctorum quiescentium merita illum confundant.

Obseruatoribus huius decreti, Papa precatur Dei gratiam, & peccatorum veniam.

§. Obseruatores autem huius nostri decreti, Omnipo-

nipotentis gratia protegat, & auctoritas beatorum Apostolorum Petri, & Pauli, ab omnium peccatorum vinculis absoluat.

ALEXANDER III.
In Concilio Lateranensi.

SVMMARIVM.

Electus in Romanum Pontificem à duobus partibus Cardinalium, nulla exceptione obstante est Papa, electus autem à minori numero, gerens se pro Papa, incidit vnà cum sibi adhærentibus in pœnas hic contentas.

LICET de vitanda discordia in electione Romani Pontificis manifesta satis à Prædecessoribus nostris constituta manauerint; quia tamen sæpè post illa, per improbæ ambitionis audaciam, grauem passa est Ecclesia scissuram, nos etiam ad malum hoc euitandum, de consilio fratrum nostrorum, & sacri approbatione Concilij, aliquid decreuimus adiungendum.

Edita Ann. salut. 1180. & refertur in c. licet, de elect.

Statuimus ergo, vt si fortè (inimico homine superseminante zizaniam) inter Cardinales de substituendo summo Pontifice non potuerit esse plena concordia, & duabus partibus concordantibus, pars tertia concordare noluerit, aut sibi alium præsumpserit nominare, ille

abſque vlla exceptione ab vniuerſali Eccleſia, Romanus Pontifex habeatur, qui à duabus partibus electus fuerit, & receptus. Si quis autem de tertiæ partis nominatione confiſus, quod de ratione eſſe non poteſt, ſibi nomen Epiſcopi vſurpauerit, tàm ipſe, quàm ij, qui eum receperint, excommunicationi ſubiaceant, & totius ſacri ordinis priuatione mulctentur, ita vt viatici etiam eis (niſi tantùm in vltimis communio denegetur, & ſi non reſipuerint, cum Dathan, & Abyron) quos terra viuos abſorbuit, accipiant portionem. Præterea ſi à paucioribus, quàm à duabus partibus aliquis electus fuerit; ad Apoſtolatus officium, niſi maior concordia interceſſerit, nullatenus adſumatur, & prædictæ pœnæ ſubiaceat, ſi humiliter noluerit abſtinere.

Ex hoc tamen nullum canonicis conſtitutionibus, & alijs Eccleſijs præiudicium generetur, in quibus maioris, & ſanioris partis debet ſententia præualere; quia quod in eis dubium venerit, ſuperioris poterit iudicio deffiniri. In Romana verò Eccleſia ſpeciale aliquid conſtituitur, quia non poterit ad ſuperiorem recurſus haberi.

GREGORIVS X.
in Concilio Lugdunen.

SVMMARIVM.

Ponitur causa Constitutionis, & iuris veteris conseruatio.

VBI periculum maius intenditur, ibi procul dubio est pleniùs consulendum. Quam grauibus autem sit onusta dispendijs, quot, & quantis sit plena periculis, Ecclesiæ Romanæ prolixa vacatio, exacti consideratio temporis edocet, & considerata prudenter illius temporis discrimina manifestant. Hinc nos euidens euocat ratio; vt (dum reformandis etiam minoribus nostra solerter vacat intentio) ea, quæ periculosiora sunt, nequaquam absque remedio reformationis accommodè relinquamus. Ideoquè omnia, quæ pro euitanda discordia in electione Rom. Pontificis; à nostris sunt prædecessoribus, & præcipuè à fel. rec. Alexandro Papa III. salubriter instituta: omnino immota in sua firmitate manere censentes: nihil enim illis detrahere intendimus, sed quod experientia deesse probauit, præsenti Constitutione supplere.

Edita Ann. salut. 1274. refertur in c. vbi periculum de elect. in 6.

Poni-

Ponitur quomodo debeat fieri Romani Pontificis electio quando moritur in Ciuitate in qua cum sua Curia residebat.

§. Hoc sacro Concilio approbante statuimus, vt si eundem Pontificem (in ciuitate in qua cum sua Curia residebat) diem claudere contingat extremum; Cardinales, qui fuerint in ipsa Ciuitate præsentes; absentes expectare decem diebus tantummodo teneantur, quibus elapsis (siue absentes venerint, siue non) ex tunc omnes conueniant in palatio, in quo idem Pontifex habitabat, contenti singuli, singulis tantummodo seruientibus clericis, vel laicis, prout duxerint eligendum, illis tamen, quibus patens necessitas id suggerit indulgeri, duos habere permittimus, eisdem electionis arbitrio reseruato. In eodem autem palatio vnum Conclaue nullo intermedio pariete, seu alio velamine, omnes inhabitent in communi, quod reseruato libero ad secretam cameram aditu, ita claudatur vndique vt nullus illud intrare valeat, vel exire. Nulli ad eosdem Cardinales aditus pateat, vel facultas secretè loquendi cum eis, nec ipsi aliquos ad se venientes admittant, nisi eos, qui de voluntate omnium Cardinalium inibi præsentium, pro ijs tantum, quæ ad electionis negocium pertinent vocarentur. Nulli etiam fas sit, ipsis Cardinalibus, vel eorum alicui, nuncium mittere, vel scripturam. Qui verò contrà fecerit, scripturam mittendo, vel nuntium, aut cum aliquo ipsorum secretè loquendo, ipso facto sententiam excommunicationis incurrat. In conclaui tamen prædicto, aliqua fenestra competens dimittatur, per quam eisdem Cardinalibus ad victum commodè necessaria

cessaria

cessaria ministrentur; sed per eam nulli ad ipsos patere possit ingressus; verùm si, quod absit, intra tres dies postquam, vt prædicitur, Conclaue præfatum ijdem Cardinales intrauerint, non fuerit ipsi Ecclesiæ de pastore prouisum; per spacium quinque dierum immediatè sequentium, singulis diebus tàm in prandio, quàm in cœna vno solo ferculo sint contenti: quibus (prouisione non facta) decursis, ex tunc tantummodo panis, vinum, & aqua ministrentur eisdem, donec eadem prouisio subsequatur. Prouisionis quoque huiusmodi pendente negocio, dicti Cardinales, nihil de camera Papæ recipiant, nec de alijs eidem Ecclesiæ tempore vacationis obuenientibus vndecunque, sed ea omnia ipsa vacatione durante, sub eius (cuius fidei, & diligentiæ camera eadem est commissa) custodia maneant, per eum dispositioni futuri Pontificis reseruanda. Qui autem aliquid receperint, teneantur ex tunc à receptione quorumlibet redituum ad eos spectantium abstinere, donec à receptis taliter plenariam satisfactionem impendant. Ijdem quoque Cardinales accelerandæ prouisioni sic vacent attentiùs, quòd se nequaquam de alio negocio intromittant: nisi forsan necessitas adeò vrgens incideret, quod eos oporteret de terra ipsius Ecclesiæ defendenda, vel eius parte aliqua prouidere, vel nisi aliquod tam grande, & tàm euidens periculum immineret, quòd omnibus, & singulis Cardinalibus præsentibus concorditer videretur illi celeriter occurrendum. Sanè, si aliquis ex prædictis Cardinalibus conclaue prædictum (vt supra exprimitur) non intrauerit, aut intrans, absque manifesta causa infirmitatis exierit, ipso minimè requisito, nec in eiusdem electionis negocio vlteriùs admittendo, per alios ad eligendum summum Pontificem

libere procedatur. Si vero infirmitate superueniente, idem conclaue ex eis aliquem exire contingat, ipsa etiam infirmitate durante, poterit eius suffragio non requisito, ad electionem procedi; sed si ad alios (post sanitatem sibi redditam) seu ante, redire voluerit, vel etiam si alij absentes, quos per decem dies diximus expectandos, superuenerint, re integra, videlicet, antequam eidem Ecclesiæ sit de Pastore prouisum: in eodem negocio, in illo statu, in quo ipsum inuenerint, admittantur, præmissa tam de clausura, quàm de seruientibus, cibo, ac potu, & reliquis cum alijs seruaturi.

Quid iuris, quando moritur Romanus Pontifex extra Ciuitatem, in qua erat curia.

§ Porrò, si quando Romanum Pontificem extrà Ciuitatem prædictam (in qua erat cum sua curia residens) contigerit ab hac luce migrare, teneantur Cardinales in Ciuitate, in cuius territorio, siue districtu idem Pontifex obijt, conuenire, nisi sit forsitam interdicta, vel contra Ecclesiam Romanam in aperta rebellione persistat, quo casu in alia viciniori conueniant, quæ similiter nec interdicto subiaceat, nec sit (vt prædicitur) apertè rebellis. In hac etiam Ciuitate tàm quò ad expectationem absentium, quàm quò ad habitationem communem, clausuram, & cætera omnia in domo Episcopali, vel alia qualibet eisdem Cardinalibus deputanda: eadem obseruentur, quæ superiùs obeunte dicto Pontifice in ea, in qua cum sua curia residebat, sunt expressa.

Dat

Dat executores huic iuri cum pœnis.

§. Præterea (quia parùm est iura condere, nisi sit qui eadem tueatur) adijciendo sancimus, vt Domini, alijquè Rectores, & Officiales Ciuitatis illius, in qua Romani Pontificis electio fuerit celebranda: auctoritate nostra, & eiusdem approbatione Concilij potestate sibi tradita, præmissa omnia, & singula plenè, ac inuiolabiliter sine fraude, ac dolo aliquo, faciant obseruari: nec Cardinales vltra, quàm præmittitur, arctare præsumant. Super his autem taliter obseruandis statim, audito summi Pontificis obitu, coram Clero, & populo vniuerso Ciuitatis ipsius ad hoc specialiter conuocandis, præstent corporaliter iuramentum. Quòd si præmissa diligenter non obseruauerint, aut fraudem in eis, vel circa ea commiserint, cuiuscunque sint præeminentiæ, conditionis, aut status, omni cessante priuilegio, eo ipso sententiam excommunicationis incurrant, & perpetuò sint infames, nec vnquam eis portæ dignitatis pateant, nec ad aliquod publicum officium admittantur. Ipsos insuper feudis, & bonis cæteris, quæ ab eadem Romana Ecclesia, vel quibuslibet alijs Ecclesijs obtinent, ipso facto decernimus esse priuatos; ita quod ad Ecclesias ipsas plenè, ac liberè reuertantur, administratorum earundem Ecclesiarum arbitrio sine contradictione aliqua disponenda; Ciuitas verò prędicta, non solùm sit interdicto suppoſita, sed & Pontificali dignitate priuata.

Obtestatur Cardinales, vt in electione Romani Pontificis deponant omnem priuatum affectum, & cassat omnia pacta, obligationes, & iuramenta, quæ data, vel facta essent de aliquo eligendo.

§. Cæterùm quia cum arbitrium, vel inordinatus captiuat affectus, vel ad certum aliquod obligationis cuiusque necessitas adigit, cessat electio, dum libertas adimitur eligendi, Cardinales eosdem obsecrantes per viscera misericordiæ Dei nostri: per aspersionem sui preciosi sanguinis obtestamur, vt pensantes attentiùs quid eis imminet cùm agitur de creatione Vicarij IESV CHRISTI, successoris Petri, rectoris vniuersalis Ecclesiæ, gregis dominici directoris, omni priuatæ affectionis inordinatione deposita, & cuiuslibet pactionis, conuentionis, obligationis necessitate, necnon condicti, & intendimenti contemplatione cessantibus, non in se reciprocent considerationis intuitum, vel in suos, non quæ sua sunt, quærant, non commodis priuatis intendant, sed nullo arctante ipsorum in eligendo iudicium, nisi Deo, puris, & liberis mentibus nuda electionis conscientia vtilitatē publicam liberè prosequantur, omni conatu, & solicitudine, prout possibilitas patitur, id acturi tantummodo, vt eorum ministerio acceleretur vtilis, & pernecessaria totius mundi prouisio, idoneo celeriter eidem Ecclesiæ sponso dato. Qui autem secus egerint, diuinæ subiaceant vltioni, eorum culpa (nisi graui propter hoc peracta pænitentia) nullatenus abolenda. Et nos nihilominus pactiones, conuentiones, obligationes, condicta, & intendimenta omnia, siue iuramenti, siue cuiuslibet alterius fuerint vinculo firmitatis innixa, cassamus, irritamus, & viribus

ribus decernimus omnino carere, ita quòd nullus ad illa obſeruanda quomodolibet ſit adſtrictus, nec quiſquam ex eorum tranſgreſſione notam vereatur fidei non ſeruatæ, ſed non indignæ laudis titulum potiùs mereatur, cùm lex etiam humana teſtetur: Deo magis tranſgreſſiones huiuſmodi, quàm iuſiurandi obſeruationes acceptas.

Monet omnes fideles, vt ſtatim audita ſummi Pontificis morte, eius celebrent exequias, & quotidie orent pro vigili, concordi, & vtili prouiſione Romanæ Eccleſiæ. Prælati autem in ſuis prædicationibus ipſos ſubditos ad hoc hortentur, & eis frequentiam orationum, & obſeruantiam ieiuniorum indicent.

§. Quia verò fidelibus non eſt tam de ſollicita quantumcunque inuentione fidendum, quàm de inſtantia orationis humilis, & deuotæ ſperandum, huic adijcimus ſanctioni, vt in omnibus Ciuitatibus, cæteriſque locis inſignibus, vbi primùm de memorati Pontificis obitu certitudo claruerit, à clero, & populo, ſolemnibus pro eo exequijs, celebratis, ſingulis diebus (donec de ipſius Eccleſiæ prouiſione indubitanter rumor pertulerit veritatem) humiles preces fundantur ad Dominum, apud eum deuotis orationibus inſiſtatur, vt ipſe, qui concordiam facit in ſublimibus ſuis, ſic efficiat eorundem Cardinalium corda in eligendo concordia, quòd prouiſio celer, concors, & vtilis (prout animarum ſalus exigit, & totius orbis requirit vtilitas) ex ipſorum vnanimitate ſequatur. Et ne tam ſalubre præſentis ſanctionis edictum, ignorantiæ negligi prætextu contingat, diſtrictè præcipimus, vt Patriarchæ, Archiepi-

 ſcopi,

ſcopi, Epiſcopi, & alij Eccleſiarum Prælati, cæterique quibus conceſſum eſt proponere verbum Dei, clerum, & populum, propter hoc ſpecialiter frequentiùs congregandos, in ſuis ſermonibus ad ſupplicum præcum ſuffragia pro celeri, & fælici exitu tanti negotij frequentanda ſolerter hortentur, & ipſis eadem auctoritate, non ſolùm orationum frequentiam, ſed obſeruantiam) prout circumſtantiæ penſandæ ſuaſerint) ieiuniorum indicant.

CLEMENS V.
in Concilio Viennenſi.

SVMMARIVM.

Cætus Cardinalium ſede vacante iuriſdictionem Papalem non exercet, niſi in quantum permittit Concilium Lugdunenſe, nec illud, vel eius partem alterare poteſt.

Edita Ann. ſalut. 1310. refertur inter Clementinas, ne Romani, de elect.

NE Romani electioni Pontificis, indeterminata opinionum diuerſitas, aliquod poſſit obſtaculum, vel dilationem afferre. Nos inter cætera præcipue attendentes, quòd lex ſuperioris per inferiorem tolli non poteſt, opinionem aſtruere (ſicut accepimus) ſatagentem, quòd conſtitutio fel. record. GREGORII Papæ X. prædeceſſoris noſtri, circa electionem præfatam edita in Concil. Lugdunenſi, poſt cætum Card. Romanæ Eccleſiæ (ipſa vacante)

modi-

modificari possit, corrigi, vel immutari, aut quicquam ei detrahi, siue addi, vel dispensari quomodolibet circa ipsam, seu aliquam eius partem, aut eidem etiam renunciari per eum tanquam veritati non consonam; de frat. nostrorum consilio reprobamus, irritum nihilominus, & inane decernentes, quicquid potestatis, aut iurisdictionis ad Romanum, dum viuit Pontificem pertinentis (nisi quatenus in constitutione prædicta permittitur) cætus ipse duxerit (eadem vacante Ecclesia) exercendum.

Officium Camerarij, vel Pœnitentiariorum Papæ durat eo mortuo, quòd si deficiant, poterit cætus Cardinalium pro tempore vacationis alios subrogare.

§. Eo tamen prouiso, quòd si eiusdem Ecclesiæ camerarium, aut maiorem, vel aliquos alios ex pœnitentiarijs (quorum officium per obitum eiusdem Pontificis nolumus expirare (per mortem, vel aliàs deficere quouis modo contingat, valeat idem cætus ad tempus vacationis huiusmodi pro numero deficientium, vel ampliori etiã, quantum ad pœnitentiarios (si hoc eidem cætui concorditer expedire videbitur) alios subrogare.

Determinans diœcesim intelligi id, quod in Concilio dicitur de territorio, & districtu, statuit moriente Papa extra curiam, ipsius electionem fieri debere, in loco vbi erat causarum, & literarum audientia, licèt suspensa, nisi prius ordinatum esset de curia transferenda.

§. Sanè, cùm iuxta constitutionem prædictam, Papa

extra

extra Ciuitatem, in qua cum sua erat curia moriente, in Ciuitate, in cuius districtu, seu territorio moritur, sit regulariter successoris electio celebranda, districtus, seu territorij nomine, Diœcesim hoc casu intelligendam fore censemus. Eo autem adiecto, quòd si in certo loco causarum, & literarum Apostolicarum audientia remanente, Papam alibi mori contingat, non ibi, sed vbi prædicta fuerit audientia, memorata electio celebretur, etiam si eadem audientia tempore mortis huius vacare noscatur, nisi fortè ante mortem eandem, ordinatum esset per Papam de curia transferenda, quo casu seruetur prouisio constitutionis prædictæ.

Prouidet casui, quo contingeret Cardinales omnes exire conclaue.

§. Porrò si Romano non electo Pontifice, Cardinales omnes simul, vel successiuè (quod absit) exire contingeret conclaue deputatum eisdem: ij (ad quos pertinet executio constitutionis prædictæ) illos ex ipsis, quibus infirmitas corporis, aut nota debilitas excusationem non dabit, idem conclaue (quàm citò potuerunt) reintrare compellant. Pœnas in dicta constitutione contentas (nisi hoc fecerint) incursuri. Cardinales autem huiusmodi conclaue reintrantes, ad electionem iam dictam procedant, & aliàs constitutionem præfatam obseruent, secundùm statum, in quo erant in eodem conclaui, quando ipsum, vt præmittitur exiuerunt.

Statuit

Statuit Cardinales per exceptionem excommunicationis, suspensionis, vel interdicti, ab electione non repelli.

§. Cæterùm, vt circa electionem prædictam, eo magis vitentur dissensiones, & schismata, quò minor eligentibus aderit diffidendi facultas, decernimus, vt nullus Cardinalium cuiuslibet excommunicationis, suspensionis, aut interdicti prætextu, à dicta valeat electione repelli: iuribus alijs circa electionem eandem hactenus editis, plenè in suo robore duraturis.

Electos, & alios (qui mittere, vel ire tenentur ad curiam) adstringit ad id, sede vacante.

§. Verùm, quia tum ex prouisis remedijs, quàm ex orationibus ad Deum super huius negotio effundendis, quòd breuiter huiusmodi celebretur electio, præsumendum est probabiliter, & sperandum. Statuimus, vt electi, & alij (qui ex quacunque causa ad sedem Apostolicam venire, vel mittere sunt adstricti, ad ipsam cùm vacat, ac si non vacaret, venire, vel mittere teneantur.

BVLLA CLEMENTIS PAPÆ VI.

SVMMARIVM.

Refertur dispositio decretalis GREGORII X. in Concil. Lugdunen. de electione Romani Pontificis, circa locum, seruos Cardinalium, Conclaue, & cibos.

Edita Ann. salut. 1351.

LICET in constitutione à felic. record. GREGORIO Papa X. prædecessore nostro, super electione Romani Pontificis edita, in Concilio Lugdunensi inter cætera caueatur expræsse, quòd si eundem Pontificem in Ciuitate, in qua cum sua curia residebat, diem claudere contingat extremum, Cardinales in palatio, in quo idem Pontifex habitabat, omnes conueniant, & in eo singuli, singulis tantummodo, nisi illi, quibus ex patenti necessitate duo permittuntur haberi, contenti seruientibus clericis, vel laicis, prout elegerint, vnum conclaue nullo intermedio pariete, vel alio velamine inhabitent in communi. Et quòd diebus certis non facta prouisione de Pastore decursis, panis, vinum, & aqua tantùm eisdem Cardinalibus donec subsequetur prouisio, ministretur.

Cardinales in Conclaui possunt habere duos seruos clericos, vel laicos.

§. Quia tamen sicut frequenti multorum assertione, & in Cardinalatu constitutorum percepimus, nonnulli ex Cardinalibus in obseruatione constitutionis ipsius grauati aliàs nimium extiterunt, multi quoque ex ipsis duos in dicto conclaui habuerint seruientes, non absque scrupulo conscientiæ, propter ambiguitatem dictorum verborum, videlicet, quibus ex patenti necessitate, duo permittuntur haberi, in dicta constitutione, vt præmittitur contentorum. Nos prouidere super his cupientes, ex his, & certis alijs causis rationabilibus, quæ nostrum ad id animum induxerunt, rigorem constitutionis ipsius, & etiam ad fratrum nostrorum supplicationem, in his prouidimus temperandum, auctoritate Apostolica statuentes, quòd Cardinales postquam conclaue huiusmodi, seu clausuram pro dicta electione celebranda intrauerint, singuli duos seruientes tantùm clericos, vel laicos, prout duxerint eligendos.

Cardinales in Conclaui in prandio, & in cœna vnum ferculum tantùm possunt habere cum alijs, quæ ad condimentum, vel saporem pertinent, & nullus Cardinalis potest vesci de alterius ferculo.

§. Ac etiam singulis, præter panem, vinum, & aquam in prandio, & in cœna, vnum dumtaxat ferculum, seu missum carnium vnius speciei tantummodo, aut piscium, seu ouorum, cum vno potagio de carnibus, vel piscibus principaliter non confectis, & decentibus salsamentis

habere valeant, vltra carnes ſalitas, & herbas crudas, ac caſeum, fructus, ſiue electuaria. Ex quibus tamen nullum ſpecialiter ferculum conficiatur, niſi ad condimentum fieret, vel ſaporem. Nullus verò eorum de alterius ferculo veſci poſſit.

Cardinales in Conclaui poſſunt habere velamina ſimplicium cortinarum, vt honeſtiùs poſſint quieſcere in ſuis lectis.

§. Liceat etiam eis ex decentia honeſtatis, habere in clauſura huiuſmodi, cùm in lectis quieſcendi cauſa, vel dormiendi, eſſe voluerint, dumtaxat intermedia, ſeu velamina ſimplicium tantummodo cortinarum.

Derogatur conſtitutionibus contrarijs.

§. Prædictis, & fel. mem. CLEMENTIS Papæ V. prædeceſſoris noſtri, & alijs conſtitutionibus Apoſtolicis contrarijs, quibus per hoc in alijs derogare nolumus, non obſtantibus quibuſcunque.

Nulli ergo, &c. Dat. Auinione octauo idus Decembris Pontificatus noſtri Anno decimo.

BVLLA

BVLLA IVLII PAPÆ II.

SVMMARIVM.

Electio Papæ per simoniam est nulla, & sic electus quamuis in concordia Cardinalium, & horum nemine discrepante, est Apostaticus, & vt simoniacus, & Heresiarcha habetur, & est priuatus omnibus officijs, beneficijs cuiuscunque generis, atque etiam priori Cardinalatus honore, & perpetuò ad omnia prædicta inhabilis efficitur, & contra ipsum a quocumque Cardinali potest opponi de simoniaca labe, & sicut de vera, & indubitata hæresi.

CVM tam diuino, quàm humano iure, in spiritualibus præcipuè, detestabiliter sit simoniæ labes prohibita, & longè magis in electione Romani Pontificis Vicarij IESV Christi D. N. abominabilis sit, & vniuersali Ecclesiæ perniciosa. Nos, qui regimini eiusdem vniuersalis Ecclesiæ meritis imparibus annuente Domino presidemus, cupientes, quantùm cum Deo possumus in præmissis pro tantæ rei necessitate, ac periculi magnitudine, vt tenemur, inposterum salubriter prouidere, de fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium consilio, & vnanimi consensu, hac nostra perpetuò valitura constitutione, Apostolica aucto-

Edita Ann. salut. 1505.

ritate, & de potestatis nostræ plenitudine, statuimus, ordinamus, decernimus, & definimus, quòd si, quod Deus pro sua clementia, & ineffabili bonitate auertat, contigerit, postquam nos, vel successores nostros successiuè, ipse Deus ab huiusmodi vniuersalis Ecclesiæ regimine absoluerit, humani generis inimico procurante, & ambitione, vel cupiditate ad hoc inclinante, seu impellente, electionem Romani Pontificis ab eo, quem eligi contigerit, vel ab aliquo, seu aliquibus de cætu Cardinalium quomodolibet votum dantibus, per simoniacam hæresim in dando, promittendo, vel recipiendo pecunias, bona cuiusque generis, castra, officia, vel beneficia, seu promissiones, & obligationes, commissam, per se vel alium, seu alios quomodocunque & qualitercunque etiam in duarum partium, vel omnium Cardinalium vnanimi concordia, quomodolibet etiam per viam assumptionis, vnanimiter nemine discrepante, etiam sine scrutinio facta, celebrari, vel fieri, non solùm huiusmodi electio, vel assumptio, eo ipso nulla existat, & nullam eidem sic electo, vel assumpto, administrandi in spiritualibus, & temporalibus facultatem tribuat, sed etiam contra dictum sic electum, vel assumptum, de simoniaca labe, à quocunque Cardinali, qui eidem electioni interfuerit, opponi, & excipi possit, sicut de vera, & indubitata hæresi, ita quòd à nullo pro Romano Pontifice habeatur, quinimo ipse sic electus, à priori suo Cardinalatus, & alio quocunque honore, Ecclesijs Cathedralibus etiam Metropolitanis, & Patriarchalibus, Monasterijs, dignitatibus, & alijs quibuscunque beneficijs, & pensionibus, quę tunc obtinebat in titulum, vel in commendam, aut aliàs quomodocunque eo ipso, absque alia declaratione, priuatus existat, & idem electus non

Apo-

Apoſtolicus, ſed Apoſtaticus, & tanquam ſimoniacus, & Hæreſiarca, & ad prædicta omnia, & ſingula perpetuò inhabilis habeatur.

Electio Papæ per ſimoniam, non conualidatur per inthronizationem, temporis curſum, adorationem, aut obedientiam Cardinalium.

§. Nec huiuſmodi ſimoniaca electio per ſubſequentem ipſius inthronizationem, ſeù temporis curſum, aut etiam omnium Cardinalium adorationem, ſeu obedientiam, vllo vnquam tempore conualeſcat.

Licet omnibus Cardinalibus, clero, populo Romano, & omnibus officialibus ab obedientia Papæ electi per ſimoniam impunè diſcedere.

§. Liceatquè omnibus, & ſingulis Cardinalibus etiam illis, qui huic ſimoniacæ electioni, ſeu aſſumptioni conſenſerint, etiam poſt inthronizationem, & adorationem, ſeu obedientiam, ac etiam vniuerſo clero, & populo Romano, necnon ſubditis, & S. Angeli de Vrbe, ac quarumuis aliarum Romanæ Eccleſiæ arcium Præfectis, Caſtellanis, Capitaneis, & alijs officialibus quocunque homagio, ſeu iuramento, vel cautione præſtitis, non obſtantibus, à talis electi, etiam inthronizati, obedientia, & deuotione, impunè, & quandocunque diſcedere (ipſis fidei Romanæ Eccleſiæ, & obedientiæ futuri Romani Pontificis canonicè intrantis, nihilominus aſtrictis permanentibus) & eum, vt magum, ethnicum, publicanum, & hæreſiarcham euitare.

Cardi-

Cardinales possunt contra electum Papam per simoniam implorare auxilium brachij secularis si se ingesserit in administratione, nec ob id schismatici fiunt.

§. Ad cuius quoque confusionem, possint Cardinales qui præfatæ electioni se opponere voluerint, si præsumpserit se regimini vniuersalis Ecclesiæ, prætextu talis electionis ingerere, auxilium brachij secularis contra eum implorare. Nec tales ab eius obedientia discedentes, tanquam tunicæ Domini scissores, aliquarum propter dictum discessum pœnarum, seu censurarum vltioni subiaceant.

Imponitur pœna priuationis beneficiorum, & dignitatum quorumcunque etiam Cardinalatus, Cardinalibus eligentibus Papam per simoniam.

§. Cardinales verò, qui eum sic simoniacè elegerint, à suis ordinibus, & etiam Cardinalatus titulis, & honore, ac quibuscunque Patriarchalibus, Archiepiscopalibus, Episcopalibus, & alijs Prælaturis, ac dignitatibus, & beneficijs, quæ in titulum, vel commendam tunc obtinebant, vel in quibus, seu ad quæ ius tunc habebant, absque alia declaratione, priuati existant, nisi ab illo penitùs, & cum effectu discesserint, & reliquis Cardinalibus qui huiusmodi simoniæ non consenserint, infra terminum octo dierum, postquam fuerint ab eis requisiti, personaliter si fieri poterit, aliàs per edictum publicum, se absque fictione, vel fraude vniuerint, & coniunxerint. Et tunc si præfatis alijs Cardinalibus se vniuerint, & coniunxerint, in pristi-

num

num ſtatum, & ad priſtinos honores, & dignitates etiam Cardinalatus, ac Eccleſias, & beneficia, quibus præerant, & quæ obtinebant, reintegrati, rehabilitati, ac reſtituti, & repoſiti, ab huiuſmodi ſimoniæ labe, & cenſuris, ac pœnis eccleſiaſticis quibuſcunque abſoluti eo ipſo exiſtant.

Imponuntur pœnæ contra mediatores electionis Papæ per ſimoniam.

§. Mediatores verò, proxenetæ, trapezitæ tam clerici, quàm laici, cuiuſcunque dignitatis, qualitatis, & ordinis fuerint, etiam Patriarchali, Archiepiſcopali, ſiue Epiſcopali, vel alia ſeculari, mũdana, ſiue eccleſiaſtica dignitate præditi, etiam quorumcunque Regum, & Principum oratores, vel Nuncij, huius ſimoniacæ electionis participes, ſint omnibus ſuis Eccleſijs, beneficijs, prælaturis, & feudis, ac alijs quibuſcunque honoribus, & bonis, eo ipſo priuati, & ad ſimilia inhabiles, ac etiam actiuè, & paſſiuè inteſtabiles, & eorum bona ipſo facto, ad inſtar reorum criminum læſæ Maieſtatis, fiſco Apoſtolicæ Sedis applicentur, & deuoluantur, ſi prædicti delinquentes eccleſiaſtici fuerint, vel aliàs Romanæ Eccleſiæ ſubditi. Bona verò, & feuda taliter delinquentium, non ſubditorum ſecularium, in partibus exiſtentia, fiſco ſecularis Principis in cuius territorio bona ſita fuerint, ipſo facto ſimiliter applicentur. Ita tamen quòd ſi infra tres menſes, à die quo notum fuerit, illos ſimoniam commiſiſſe, vel participaſſe, Principes dicta bona fiſco ſuo actualiter non applicauerint, ex tunc illa, Fiſco Eccleſiæ Romanæ applicata cenſeantur, & ſint, eo ipſo; abſque aliqua ſimiliter declaratione.

Annullantur omnes obligationes ſimoniacæ, interuenientes in electione Romani Pontificis.

§. Promiſſiones quoque & obligationes, ſiue ſponſiones propterea quandocunque etiã ante tempus dictæ electionis, etiam extra perſonas Cardinalium per quoſcunque alios quomodocunque factæ, cum quauis inexcogitabili ſolemnitate, & forma, etiam iurata, conditionales, ſiue euentuales, & in forma excommiſſarum ex quacumque cauſa, etiam depoſiti, mutui, cambij, confeſſionis de receptis, donationis, arrendamenti, vel venditionis, permutationis, vel alterius cuiuſcumque contractus, etiam in ampliori forma Cameræ Apoſtolicæ, factæ; ſint nullæ, & inualidæ, & ad eligendum inefficaces, nullusq; illarum vigore cogi, vel conſtringi poſſit, in iudicio, vel extra, liceatq; omnibus ab illis impune abſque aliquo metu, ſiue periurij nota, recedere.

Cardinales non complices, in electione Papæ ſimoniaca, alium poſſunt eligere, & concilium conuocare.

§. Et inſuper liceat Cardinalibus, qui electioni prædictæ ſimoniacæ interfuerint, & à præfato ſic electo diſceſſerint, adhibitis ſecum alijs Cardinalibus, qui huiuſmodi ſimoniacæ electioni conſenſerunt, & poſtea eiſdem Cardinalibus in dicta ſimonia non complicibus ſe vniuerint, ſi ſe cum eiſdem vnire voluerint, alioquin ſine eis ad alterius nihilominus Pontificis electionem, non expectata alia ſententia declarationis ſimoniacæ electionis huiuſmodi, eadem tamen præſente noſtra conſtitutione ſemper in

ſuo

ſuo robore permanente, liberè, aliàs tamen canonicè, deuenire, & concilium etiam generale inducere, & conuocare in loco idoneo, prout eis videbitur expedire.

Derogatur constitutionibus contrarijs.

§. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, & præcipuè fel. record. Alexandri Papæ III. quæ incipit, Licet de vitanda diſcordia, & aliorum Romanorum Pontificum prædeceſſorum noſtrorum, etiam in concilijs generalibus editis, cæteriſque contrarijs quibuſcunque.

Excommunicantur Card. ſi contrafecerint huic conſtitutioni, additur decretum irritans, & aliæ ſolitæ clauſulæ, & conſtitutio iubetur publicari.

§. Inhibentes poſtremò omnibus, & ſingulis S. R. E. Cardinalibus, qui pro tempore erunt, & eorum ſacro Collegio, ne Apoſtolica ſede vacante, prædictis contrauenire, vel contra præmiſſa, vel aliquod præmiſſorum ſtatuere, diſponere, & ordinare, vel aliquo modo facere, ſeu attentare præſumant, quocunque exquiſito colore, vel cauſa, ſub excommunicationis latæ ſententiæ pœna, quam ipſo facto incurrant, & à qua non niſi per Romanum Pontificem canonicè electum abſolui poſſint, niſi in mortis articulo.

Decernentes ex nunc irritum, & inane, ſi ſecus ſuper his, vel aliquo præmiſſorum à quoquam ſcienter, vel ignoranter, etiam per nos, contigerit attentari.

Vt autem præſentis conſtitutionis, decreti, ſtatuti, ordinationis, ac inhibitionis noſtræ huiuſmodi tenor ad omnium notitiam deducatur, volumus præſentes litteras noſtras in valuis Baſilicæ Principis Apoſtolorum, necnon Cancellariæ, ac acie campi floræ affigi, nec aliam earundem litterarum publicationis ſolemnitatem requiri, aut expectari debere, ſed huiuſmodi affixionem pro ſolemni publicatione, & perpetuo robore ſufficere.

Nulli ergo omnino hominum liceat, hanc paginam noſtrorum conſtitutionis, ordinationis, ſtatuti, decreti, diffinitionis, applicationis, approbationis, & inhibitionis infringere, vel ei auſu temerario contraire: Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud S. Petrum anno incarnationis Dominicæ Milleſimo quingenteſimo quinto. 19. Kal. Febr. Pontificatus noſtri Anno Secundo.

BVLLA PAVLI PAPÆ IV.

SVMMARIVM.

Deteſtatur crimen ambitus, rationibus, & auctoritatibus diuini, & humani iuris.

CVM ſecundum Apoſtolum nemo debeat ſibi honorem aſſumere, ſed qui tanquam Aaron vocatur à Deo, facilè ab omnibus iudicari poteſt, quàm grauiter excedant, errent, & peccent, qui tam inferiores, quàm ſuperiores dignitates Ecclesiaſticas, & ipſam denique Beati Petri ſedem, ac Apoſtolicæ dignitatis culmen, & apicem, à Deo Optimo Maximo à quo omnia bona procedunt, nulla prorſus humana ope, nec cuiuſuis auxilio, conſilio, vel fauore interueniente, prouenire non arbitrantur, ſed illam tanquam venales, aut aliàs in diſpoſitione mortalium conſtitutas, diuerſis modis, & medijs ambire, & aſſequi, ſeù potiùs vſurpare præſumunt. Nam vt Romanæ, & cuiuslibet alterius, tàm ante, quàm poſt Domini Dei, & Redemptoris Noſtri IESV CHRISTI in terris aduentum, benè inſtitutæ reipublicæ, de ambitu, & contra ambitus reos, ſanctiſſimè promulgatas, & inuiolabiliter obſeruatas leges, ad præſens omittamus, non ne huiuſmodi deteſtabile ambitus ſcelus, etiam iure diuino grauiſſimè punitur, cum Abſalon, qui

Edita Ann. ſalut. 1558.

regnum genitoris sui adhuc viuentis ambiebat, ex multo cui insederat eleuatus, capillis capitis sui quercui suspensus remansit, & à Ioab tribus lanceis in corde trafixus fuit? Non ne illud sacrorum Conciliorum à sancta Dei Ecclesia receptorum, & approbatorum auctoritas, diuersimodè detestatur, & punit, cum quemcunque Presbyterum, aut Diaconum, seu Clericum, qui Papa incolumi, & in eo inconsulto, subscriptioné pro Romano Pontificatu accommodare, aut pyctatia promittere, seu sacramentum præbere tentauerit, aut aliquod suffragium polliceri, vel de hac causa priuatis conuenticulis factis, aliquid deliberare, & decernere præsumpserit, loci sui dignitate, & communione priuandum, anathematisq; pœna plectendum censeat, & propter occultas fraudes, & coniurationum huiusmodi secretas insidias, si quis harum actionum particeps, consilia eorum, qui de Pontificali agunt ambitu, ad notitiam Ecclesiæ deferat, & rationabili probatione conuincat, eũ non solùm ab omni culpa purgatum remanere, verùm etiam remuneratione non indigna subleuari velit, & statuat, & exinde non modò sacrorum canonum, sed etiam secularium legum interpretes peritissimi, & probatissimi, ambientes Papatum, aut super eo, Papa viuente, & inconsulto, tractantes, seu conuenticulas facientes, crimen læsæ Maiestatis in pr. cap. & simoniacæ hæreseos incurrere decreuerint, non sine clara, & aperta ratione, cùm omnis tractatus de loco, dignitate, & bono alicuius viuentis, eo non consentiente, ab vtroque iure prohibeatur, & reprobetur, præsertim cùm inde præstetur votum captandæ mortis, quod sacri canones, & venerandæ leges passim abhorrent, & detestantur. Accedit quòd cùm inter Pontificem, & Ecclesiam contrahatur spirituale

Alludit ad constitutionem editã in Concil Rom. sub Symmacho Papa, de qua supra.

rituale coniugum, quod fortius est carnali, grauissimæ pœnæ ex vtriusque iuris censura imponuntur ijs, qui constante matrimonio, de alio coniuge tractare præsumunt. Quare cùm peccatis exigentibus, plures in dies B. Petri sedem, nobis viuentibus, & inconsultis ambire, & conuenticulas superindè facere dignoscantur, & ad hoc suffragia S.R.E. Cardinalium obtinere, & quodammodo subharrare procurent, & satagant.

Confirmat, & innouat omnes Constitutiones, & Decreta Conciliorum contra ambientes Papatum emanata.

§. Nos cupientes huiusmodi detestabile ambitus, & illi coniuncta simoniacæ hæreseos, & læsæ Maiestatis crimina: non solùm nostris, sed etiam successorum nostrorum Romanorum Pontificum pro tempore existentium temporibus, perpetuò abolere, & non solùm ex vsu, sed etiam ex mentibus hominum, præsertim in electione Romani Pontificis, qui Domini Dei, & Saluatoris nostri IESV CHRISTI in terris Vicarius existit, radicitùs euellere; & in præmissis pro tantæ rei necessitate, & periculi magnitudine, vt tenemur salubriter prouidere, habita super his cum Venerabilibus fratribus nostris ipsius S. R. E. Cardinalibus deliberatione matura, de eorum consilio, & vnanimi assensu, hac nostra perpetuò valitura constitutione, Apostolica auctoritate, & de nostræ Apostolicæ potestatis plenitudine, omnes, & singulas excommunicationis, suspensionis, & interdicti, ac priuationis, & quasuis alias sententias, censuras, & pœnas dudum à Romanis Pontificibus prædecessoribus nostris, aut sacris Conc. seu Sanctorum Patrum nostrorum decretis, statutis, capitulis, canonibus, constitu-

ſtitutionibus, & ordinationibus contra ſic ambientes quomodolibet latas, & promulgatas approbamus, & innouamus, ac perpetuò obſeruari, & in viridi obſeruantia ſi forſan in ea non ſint, reponi, & eſſe debere.

Ponuntur pœnæ grauiſſimæ contra tractantes de electione futuri Pontificis viuente Papa, & eo inconſulto.

§. Necnon quoſcunque in præmiſſis, tã noſtro, quàm ſucceſſorum noſtrorum prædictorum tempore, publicè, vel occultè, aut aliàs quomodolibet delinquentes cuiuſcunque ſtatus, gradus, ordinis, conditionis, & preeminentiæ exiſtant, & ſi Epiſcopali, Archiepiſcopali, Patriarchali, aut alia maiori Eccleſiaſtica dignitate, ſeu Cardinalatus honore, vel mundana, etiam Ducali, Regali, Reginali, aut Imperiali auctoritate, ſiue excellentia præfulgeant, & eorum quemlibet, ſententias, cenſuras, & pœnas prædictas incurrere volumus, atque decernimus. Et nihilominus conſiderantes dignum eſſe, vt quos Dei timor à malo non reuocat, Eccleſiaſticę ſaltem coerceat ſeueritas diſciplinæ; de ſimilibus conſilio, & aſſenſu, ac auctoritate, & plenitudine poteſtatis volumus, & declarando ſtatuimus, & ordinamus, & decernimus, quòd ſententijs, cenſuris, & pœnis prædictis in ſuo robore, & efficacia remanentibus, ac effectum ſuum ſortientibus omnes, & ſinguli, tàm clerici, quàm vtriuſque ſexus laici, qui per ſe, vel alios nobis viuentibus, & inconſultis, vel ſcriptis, aut nuncijs, cum aliquo de futuro Pontifice eligendo hactenus tractarunt, vel tentarunt, ſeu impoſterum Romano Pontifice viuente, & inconſulto tractabunt, vel tentabunt, etiamſi, vt præfertur qualificati, & dignitate, honore, & auctoritate, & excellentia prædictis

dictis præditi exiſtant, ſint ipſo iure, & facto, abſq; alia deſuper ferenda ſententia excommunicati excommunicatione maiori, & maledictione æterna damnati, & ab excommunicatione huiuſmodi, & maledictione huiuſmodi per alium, quam per nos, & Romanum Pontificem pro tempore exiſtentem, præterquàm in mortis articulo abſolui non poſſint, incurrerintq; & incurrant reſpectiuè crimen ſimoniacæ hæreſeos, & læſæ Maieſtatis in primo capite, ac priuationem omnis etiam Epiſcopalis, Archiepiſcopalis, & Patriarchalis, ac cuiuſuis alterius maioris, vel minoris dignitatis, ac Cardinalatus honoris, necnon Ducalis, Regalis, Reginalis, & Imperialis auctoritatis, & excellentiæ, ac omnium, & ſingularum Eccleſiarum, Cathedralium quoq; ac prioratuum, aliorumq; beneficiorum, & officiorum Eccleſiaſticorum, cum cura, & ſine cura ſecularium, ac quorumuis ordinum regularium per eorum quemlibet obtentorum, necnon quorumuis fructuum, reddituum, & prouentuum Eccleſiaſticorum, ac penſionum annuarum ſuper ſimilibus fructibus, redditibus, & prouentibus reſeruatorum, & aſſignatorum, ac Regnorum, Dominiorum, feudorum, & bonorum ſpiritualium, & temporalium, vel miſtorum, etiam patrimonialium, & allodialium, necnon iurium patronatus, & iuriſdictionum quarumcunq; careantq; voce actiua, & paſſiua, ac effecti ſint, & efficiantur reſpectiuè perpetuò inhabiles, & incapaces omnium dignitatum, honorum, bonorum, iurium, & legitimorum actuum, perpetuaque infamia vbique gentium ſint notati, & notentur reſpectiuè, nec infamia huiuſmodi ab eis aboleri, neq; ipſi vllo vnquam tempore ad vocem, dignitates, honores, bona, iura, & actus huiuſmodi, niſi ex ſpeciali verbo, & mandato

noſtro, ſeu Romani Pontificis pro tempore exiſtentis, noſtra, ſeu illius manu propria ſubſcripto, ac ſpecifica, & indiuidua, reatus, & culpæ ſuę qualitate expreſſa, reſtitui poſſint.

Eaſdem pœnas grauiſſimas extendit ad complices huius delicti, niſi reuelauerint huiuſmodi delictum.

§. Quodq; ſimiles ſententias, cenſuras, & pœnas reſpectiuè incurrerint, & incurrant ipſo iure, & facto, ac ſine alicuius ſententiæ prolatione, omnes, & ſinguli, etiam, vt præmittitur, qualificati, & dignitatibus huiuſmodi præditi, cuiuſuis ſexus, & ordinis exiſtant, qui per ſe, vel alium, ſeu alios à die noſtræ ad ſummi Apoſtolatus apicem aſſumptionis, vſq; in hanc diem in præmiſſis, aut eorum aliquo quoduis auxilium, conſilium, vel fauorem, ſeu operam, verbis, vel ſcriptis, aut re, vel facto ſeu promiſſione, pollicitatione, ſuaſione, vel his omnibus inſimul, aut quouis alio modo, directè, vel indirectè, principaliter, vel incidentaliter præſtiterunt, ſeu in futurum quouis etiam ſucceſſorum noſtrorum Romanorum Pontificum tempore præſtabunt, aut in præmiſſis mediatores, proxenetæ, nuncij, mandatarij, procuratores, ſeu trapezitæ fuerunt, vel in poſterum, vt præfertur erunt, ſeu aliàs ſe in præmiſſis quouis modo intromiſerunt, vel immiſcuerunt, ſeu in poſterum etiam tempore ſucceſſorum huiuſmodi habebunt, niſi ea nobis, aut ſucceſſoribus noſtris, quorum tempore id continget, vel alteri, cui id per nos, vel ſucceſſores prædictos commiſſum fuerit, per ſe, vel alium, ſeu alios cùm primum commodè potuerint, reuelauerint, etiam ſi in præmiſſis aliquod aliud auxilium, conſilium, vel fauorem aut opem non præſtiterint.

Veniæ

Venia conceditur, & præmium reuelantibus hoc crimen.

§. Nos enim ijs, qui præmissa reuelauerint, etiamsi complices fuerint, non solùm veniam, sed etiam gratiam, & præmia pollicemur, prout etiam successores nostros præfatos facturos esse confidimus, ad hoc, vt eorum iudicio, participes tanti criminis valeant coerceri.

Impugnantes hanc constitutionem, vt illicitam, iniustam, aut iniquam, varijs puniuntur pœnis.

§. Et si quis, vllo vnquam etiam dictorum successorum nostrorum tempore, præsentes litteras, & in eis contenta quæcunque iniusta, illicita, vel iniqua existere, aut in toto, vel in parte non valere, seu aliquo tempore non valitura esse, vel à nobis sic fieri non potuisse, aut non debuisse, ausu temerario asserere præsumpserit, cuiuscunque dignitatis existat, etiam si Cardinalatus honore, aut Regia, vel Imperiali præeminentia, & excellentia præfulgeat, ipso iure, & facto anathematis mucrone percussus sit, & contra eum tanquam verè schismaticum, & hæreticum inquiri, & tanquam talis puniri, eiusq; memoria damnari possit.

Derogatur contrarijs constitutionibus, publicatio committitur cum solitis clausulis.

§. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, necnon cuiusuis conclauis capitulis, etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel quauis

uis firmitate alia roboratis, priuilegijs quoque indultis, & litteris Apostolicis sub quibuscunque tenoribus, & formis, ac cum quibusuis etiam derogatoriarũ derogatorijs, alijsq. efficacioribus, & insolitis clausulis, necnon irritantibus, & alijs decretis, quibusuis personis sub præsentibus compræhensis, per quoscunque Romanos Pontifices prædecessores nostros, ac nos, & Sedem Apostolicam etiam motu proprio, & ex certa scientia, ac simili potestatis plenitudine, aut consistorialiter, seu aliàs quomodolibet concessis, & etiam iteratis vicibus approbatis, & innouatis (quibus omnibus etiam si pro illorum sufficienti derogatione, de illis, eorumq; totis tenoribus, specialis, specifica, expresa, & indiuidua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quæuis alia expressio habenda, aut aliqua exquisita forma seruanda esset, tenores huiusmodi, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, & forma in illis tradita obseruata inserti forent, præsentibus pro expressis habentes, illis aliàs in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresè derogamus, & sufficienter derogatum esse decernimus) cæterisq; contrarijs quibuscunque.

Vt autem præsentes literæ ad omnium, quorum interest notitiam deducantur, nec aliquis earum ignorantiam prætendere valeat, volumus eas in Basilica Principis Apostolorum de Vrbe, & Cancellariæ Apostolicæ, ac in acie campi Floræ, per aliquos ex Cursoribus nostris publicari, earumq; copiam inibi affixam dimitti, necnon publicationem, & dimissionem copiæ affixæ huiusmodi sufficere, & omnes, quos eædem litteræ tangunt arctare, perinde, ac si eis personaliter intimatæ, & notificatæ fuisent.

Nulli

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ approbationis, innouationis, declarationis, ſtatuti, ordinationis, derogationis, decretorum, & voluntatum infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ Milleſimo quingenteſimo quinquageſimo octauo, Pontificatus noſtri anno quarto.

BVLLA PII PAPÆ IIII.

SVMMARIVM.

Quanta maturitate, ac diligentia fieri debeat Romani Pontificis electio.

Edita Ann. salut. 1561.

IN eligendis Ecclesiarum Prælatis, quibus & humana & diuina ministeria committuntur, quantum adhiberi curam oporteat, testantur Patrum nostrorum sacratissimæ constitutiones, quas illi magna seueritate de Episcoporum, & aliorum Prælatorum qualitate ediderunt: propterea quòd à bonis bona omnia, videlicet charitas, vigilantia, ecclesiastica disciplina, denique animarum eis commissarum salus proficisceretur, à malis verò contrà, non nisi mala, nempe auaritia, negligentia, fastus, & animarum periculum possit expectari. Quòd si in quibuslibet Ecclesiarum Pastoribus tantopere prouidendum est, nè quis assumatur indignus, maiorem certè, & perspicaciorem diligentiam in Rom. Pont. eligendo, qui cæteris Pastoribus est præfuturus, & totius dominici gregis curam habiturus, oportet adhiberi.

Recen-

Recenſentur Pontifices, qui conſtitutiones ediderunt de Romani Pontificis electione.

§. Hac ſancta meditatione permoti Prædeceſſores noſtri, & præſertim fel. rec. ALEXANDER III. GREGORIVS X. CLEMENS V. CLEMENS VI. & IVLIVS II. nunnullas conſtitutiones ſanxerunt ad prouidendum, vt ſummorum Pontificum electiones liberè, & rectè, & maturè fierent. Sed quoniam res humanæ ſemper in deteriùs prolabuntur, niſi ſit, qui eas aſſiduè retineat, & conſeruet: Verendumq; ſit, ne aliquando propter earum conſtitutionum tranſgreſſionem ſuborti abuſus longiùs ſerpant, & progrediantur.

Cardinales abſentes per decem dies expectantur, & interim fiunt exequiæ Pontificis mortui, quarum expenſæ taxantur.

§. Nos quantùm cum Deo poſſumus, futuris caſibus, & periculis occurrere volentes, eorundem Prædeceſſorum noſtrorum conſtitutiones, tum innouando, tum declarando, & pro rerum, & temporum neceſſitate ſupplendo, de fratrum noſtrorum vnanimi conſilio atque aſſenſu definimus, ſtatuimus, & declaramus, vt cùm Pontificem de hac vita migrare contigerit, Cardinales præſentes, decem tantummodo diebus iuxta dicti GREGORII Prædeceſſoris Conſtitutionem in Concilio Lugduneñ editam, Cardinales abſentes expectare teneantur, & interim ſolitas nouem continuorum dierum exequias, omninò peragant, nec vllo prætextu vlteriùs differant. Et ne quid impedimento eſſe poſſit, quò minus exequiæ ipſæ nono die abſol-

absoluantur, si quando per obseruantiam alicuius magni, & præcipui festi Cardinalibus videretur officium exequiarum intermitti debere; dies illi sic intermissi in numerum nouem dierum nihilominus computari debeant, & impensa quæ in eis pro exequijs facienda esset, inter pauperes Christi distribuatur. Ac vt superfluis quoque sumptibus, qui iam in immensum excreuerunt, modus imponatur, funus simpliciùs quàm consueuerit fiat, ita vt illius ratione (præter regalia Populo Romano præstari solita) decem millium ducatorum summam pannis lugubribus, & regalibus, tam Camerarij, & Clericorum, ac aliorum Cameralium, quàm aliorum quorumcumque ministrorum, & officialium, ac alijs omnibus omninò computatis, impensa non excedat. Summa autem decem millium huiusmodi, vel si Collegio visum fuerit etiam minor, ac nullo modo maior, per tres Cardinales antiquiores vnum videlicèt de quolibet ordine, & Camerarium proportionabiliter pro rata distributionis aliàs fieri solitæ, inter prædictos omnes, & singulos diuidatur.

Lapsis decem diebus post Missam de Spiritu sancto, Cardinales ingrediuntur conclaue, & ad negotium electionis procedunt, & singulis diebus fieri debet scrutinium, & licet etiam in primo scrutinio accedere.

§. Lapsis verò decem diebus à die obitus Pontificis, ingressus Conclauis nullatenus prorogetur, aut differatur: sed sequenti die, Missa de Spiritu sancto celebrata siue Cardinales absentes venerint, siue non, qui fuerint præsentes statim Conclaue ingredi teneantur, & ingredien-

tes

dientes ipsi absque mora aliqua, omissa omninò capitulorum confectione primis diebus fieri solitorum, in electionis negotio procedant, & singulis diebus scrutinium fiat, & in primo scrutinio etiam accedere liceat.

Nolentes ingredi Conclaue, pœnam Gregorianæ constitutionis incurrunt.

§. Si qui verò fortè intrare noluerint, vel ingressi absque manifesta infirmitatis causa, iuramento medicorum, et à maiori parte Cardinalium per secreta suffragia approbata exiuerint, dictæ constitutionis GREGORII X. pœnam incurrant.

Cardinales præsentes, in conclaui, & extra, lapsis decem diebus, possunt eligere Pontificem.

§. Declarantes nihilominus, quòd postquàm Card. præsentes, alijs Cardinalibus etiam de latere Legatis, aut ex alia quacunque etiam publica causa, etiam cùm licentia Summi Pontificis absentibus, vlteriùs non expectatis, post tamen lapsum dictorum decem dierum à morte Pontificis, electionem, siue intra, siue extra Conclaue fecerint, electio sic facta ex itineris, aut alterius etiam probabilis, et notorij ipsorum Card. absentium impedimenti prætextu, impugnari minimè valeat, cùm publica vtilitas ex matura electione proueniens, cuiuis alteri rationi præferri debeat.

Potestas sacri Collegij sede vacante ponitur.

§. Sedis autem vacatione durante, Collegium Cardinalium in ijs, quæ ad Pont. Max. dum viueret pertinebant, nullam omninò potestatem, aut iurisdictionem habeat, neque gratiam, neque iustitiam faciendi, aut factam per Pontificem mortuum executioni demandandi: sed ea omnia futuro Pontifici reseruare teneatur. Neque de statu temporali S.R.E. neque de pecunijs Cameræ Apostolicæ, aut Datarij, vel prò solutione debitorum ante obitum Pontificis quomodolibet contractorum, aut aliàs ex quauis causa (casibus infrascriptis dumtaxat exceptis) quicquam disponere, nec contra dictam GREGORII constitutionem pro seipsis aliquid percipere, nec æs alienum vltra necessarios sumptus præsentibus comprehensos contrahere debeat, neque Camerarius, Thesaurarius, Datiarius, Depositarius, Castellanus arcis S. Angeli, aut alij officiales contra harum constitutionum tenorem Collegio obedire teneantur, siue debeant: quinimò si eis in talibus obtemperauerint, aut ipsi Cardinales, vel officiales ex eorum officijs contra præmissa aliquid attentare præsumpserint, de suo proprio Cameræ Apost. plenariè satisfacere, et pecunias erogatas restituere, ac quæuis damna ad eligendi Pontificis arbitrium resarcire cogantur. Quod autem expendi possit, erit præfata decem millium ducatorum summa: Illud item quod pro victu familiæ Pontificiæ ante conclauis ingressum, ac post ingressum, pro pauperum officialium palatij tantùm per Camerarium, et Priores ordinum describen. victu, ac etiam pro eleemosynis sede vacante fieri consuetis, itemq; pro defensione terrarum Eccl. vel

partis

partis earum, necnon pro regalibus Pop. Rom. et illius Magistratibus, ac custodia Vrbis, et Conclauis, illiusq; prouisionibus opportunis necessarium erit. Quæ verò impensa pro defensione terrarum, et locorum Eccl. et securitate, ac prouisionibus conclauis facienda sit, Cardinales præsentes per secreta suffragia ordinare debeant, ita vt maioris partis sententia obtineat id, quod obseruandum erit; etiam in Gubernatoribus Vrbis, tam vltra pontem, quàm citra, et alijs officialibus etiàm pro Status Ecclesiastici regimine si opus fuerit eligendis. Si verò vltra prædicta aliquod grande periculum immineret, cui omnibus, et singulis Cardinalibus præsentibus iuxta ordinationem GREGORII X. aut saltem duabus illorum tertijs partibus per secreta suffragia videretur celeriter occurrendum: tunc collegium iuxta maioris partis sententiam similiter per secreta suffragia de remedio opportuno; ac prouidè de necessaria impensa prouidere possit, et debeat.

Tres Cardinales antiquiores, vnus ex quolibet ordine, & Camerarius, occurrentes necessitates proponunt in Congregationibus, & curam habent clausura Conclauis.

§. Statuimus etiam quòd tres Cardinales antiquiores, vnus videlicet ex quolibet ordine, vnà cum Camerario post Pontificis obitum, reliquos Card. congregandi, et occurrentes necessitates, in congregationibus generalibus proponendi, et vt conclaue benè vndiq; claudatur, curandi ius habeant.

Potestas trium Cardinalium, de qua in praecedenti §. expirat tertio die, & transit ad sequentes in ordine, singulis tribus diebus, manente semper potestate Camerarij.

§. Ipsorum autem officium tertia die post conclauis ingressum, omninò expiret, eorumq; loco, tres alij sequentes in ordine, quolibet tertio quoque die cum eodem Camerario in eadem potestate succedant.

Ponitur potestas Camerarij, & eius officialium sede vacante.

§. Camerarij quoque & maioris Pœnitentiarij officia, quæ etiam sede vacante durante ita durare decernimus, & declaramus, vt non solùm ea quæ pręsenti constitutione prohibentur, & quæ Pontifice viuente exercere non consueuerunt, seu à quibus pro eiusdem Pontificis reuerentia, aut aliàs quomodolibet abstinebant, minimè vsurpent: sed Camerarius, ac Præsidentes, & Clerici, alijq; ministri, & officiales Cam. Apost. exactioni pecuniarum eidem Cameræ debitarum, ac prouisionibus ratione sedis vacantis iuxtà præmissa necessario faciendis dumtaxat incumbere, & propterea à solutione debitorum ante Pontificis obitum contractorum, aut illorum declaratione, rationum solidatione, extractionibus frumentorum, remissionibus delictorum, assecurationibus delinquentium, & quibuscumque alijs expeditionibus, tam gratiam, quàm iustitiam, aut illarum executionem quomodolibet concernentibus omninò abstinere debeant.

Poni-

Ponitur potestas pœnitentiarij, & eius officialium.

§. Pœnitentiarius, verò & eius officiales ea tantùm facere, & expedire valeant, quæ ad forum conscientiæ pertinent, in reliquis officium eorum conquiescat, itaque à quibuscumque matrimonialibus, & alijs dispensationibus, ac absolutionibus, & declarationibus, necnon quibusuis alijs expeditionibus forum (quòd aiunt) fori, mixtim, vel separatim quomodolibet respicientibus, omninò abstineant: Alioquin in quibus, tam Camerarius, quàm Pœnitentiarius, & alij prædicti etiam de licentia, aut mandato totius Collegij contrafecerint, ea nulla, & irrita sint, ac nemini suffragentur. Et nihilominus eorum excessus, & inobedientiæ rationem, Pontificis arbitrio quandocumque reddere teneantur. Litteris etiam nostris super reformatione Cameræ, & Pœnitentiariæ huiusmodi editis in suo robore permansuris.

Datarij offitium expirat morte Papæ.

§. Datarij verò ministerium per eiusdem Pontificis obitum omninò expiret, ita vt non solùm datas per eum antea notatas extendendi potestatem minimè habeat: sed quascumque supplicationes gratiarum, & iustitiæ penes eum, aut eius ministros adhuc existentes, etiam si datæ fuerint Collegio Cardinalium, statim sub sigillo clausas præsentare teneatur futuro Pontifici reseruandas. Quòd si contra præmissa quisquam, ac cuiusuis etiam Card. instantiam attentare præsumpserit, irritum & inane existat,

& nihilominus falsi crimen incurrat, illius rationem futuro Pontifici redditurus.

Potestas Cardinalium, & Prælatorum signaturæ gratiæ, & iustitiæ, conquiescit.

§. Prohibentes insuper, ne Card. et Prælati signaturæ gratiarum, et iustitiæ præfecti, sede vacante supplicationes, et commissiones aliquas, etiam si supplicantes, paruas datas, vt moris est, antea obtinuerint, signare valeant: sed officia eorum omninò cessare intelligantur. Quod si aliter fecerint, pro excessibus huiusmodi futuri Pontificis arbitrio puniantur.

Cellæ conclauis sorte distribuuntur.

§. Mandamus quoq; quòd cellæ conclauis, Card. sorte distribuantur, nec liceat eas etiam infirmitatis prætextu mutare, aut desuper ædificare, vel illas dilatare: sed quilibet, etiam Decanus, sit sua sorte contentus.

Apud Conclaue habitare, vel morari prohibitum.

§. Post conclauis verò ingressum, interdicimus, et expressè prohibemus sub officiorum, et beneficiorum priuationis pœna, atq; etiam sub alia arbitrio gubernatoris ad custodiam conclauis deputari soliti infligenda, ne quis immediatè supra, aut infra conclaue, seu à lateribus habitare, vel morari possit. Quæ loca muris claudi, et à Præsidentibus custodiæ conclauis, ac à dicto gubernatore

sæ-

sæpius visitari debeant. Et si qua fraus commissa fuerit, teneatur ipse gubernator sub periurij pœna eo ipso incurrenda, & alia arbitrio futuri Pontificis infligenda, delinquentes huiusmodi Cardinalibus pro tempore deputatis reuelare, curareq; vt delinquentes ipsi carcerentur, & acriter puniantur.

Conclauis clausura à Card. deputatis visitari debet.

§. Teneantur quoq; Card. pro tempore deputati cellas Card. & alia conclauis loca sæpius visitare, & diligenter perquirere, ne in ipsius conclauis muris, aut laquearibus, seu pauimentis vetita foramina fiant. Et si quid tale deprehensum fuerit, auctores priuationis officiorum, & beneficiorum, ac alijs etiam corporalibus, & seuerissimis pœnis, gubernatores, ac etiam futuri Pontificis arbitrio afficiantur, & conscij de præmissis eisdem pœnis teneantur; nisi statim, si intra conclaue fuerint, eisdem Card. deputatis, si verò extra conclaue, Gubernatori, & Prælatis præpositis reuelauerint. Qui quidem Gubernator, & Prælati sub periurij pœna in hoc inuigilare, & opportunè prouidere debeant.

Numerus seruorum Cardinalium diffinitur.

§. Quilibet autem Card. in conclaui duobus seruientibus Clericis, vel laicis contentus sit, infirmis autem, & grauiter affectis à maiori parte collegij per secreta suffragia, tertius ad summum indulgeri possit.

Con-

Conclauistæ à Cardinalibus approbandi.

§. Qui seruientes familiares domestici, & continui commensales ipsius Card. & ab anno ante fuisse, & tunc esse debeant, & non mercatores, ministri Principum, domini temporales, & iurisdictionem habentes, neque fratres, aut nepotes Card. etiam si expensis eorum viuerent: Et de qualitatibus conclauistarum, Card. deputati ante conclauis ingressum diligenter inquisitionem habere, & eos approbare, ac post ingressum denuo diligenter prouidere debeanr.

Sacrista, Magistri Cæremoniarum, & alij officiales Conclauis, determinantur.

§. Sacrista quoq; cum vno clerico coadiutore in officio sacristiæ, duo quoq; Magistri cæremoniarum, conclaue ingrediantur, Missis celebrandis, & alijs quæ ad ipsos pertinent vacaturi. Adsit præterea vnus Religiosus, pro confessionibus audiendis à maiori parte Card. per secreta suffragia eligendus, vnus collegij secretarius tantùm, duo medici, vnus chirurgus, vnus aromatarius cum vno, aut duobus seruientibus, vnus faberlignarius, vnus cementarius, duo barbitonsores, cum vno aut duobus seruientibus. Item octo, aut decem seruientes publicæ vtilitati, & commoditati omnium, veluti pro lignis portandis, pro verrendo conclaue, & similibus necessarijs ministrandis, qui omnes à Collegio Card. non tamen ex familia alicuius Card. per fabas secretas eligantur, ita tamen vt is obtineat qui plura vota tulerit, & eis salaria de publico persoluantur.

tur. Quòd si vltrà præfatas personas, in conclaui aliquis inuentus fuerit, expelli statim debeat. Et si quis vspiam se occultasse deprehendatur, ignominiosè expellatur, & infamia notetur, & officijs atque beneficijs priuetur: conscij verò sub eadem pœna illos collegio reuelare teneantur, premium reportaturi si indicauerint.

Clauso conclaui, prohibentur colloquia cum ijs, qui sunt extra conclaue.

§. Clauso conclaui nulli ad colloquium, etiam extra portam conclauis, etiam Principum oratores, nisi ex magna, & vrgenti causa à maiori parte collegij approbanda admittantur. Et si quis fortè (quòd absit) clam ipsum conclaue, & aliundè quàm per ostium ingrediatur, omni honore, gradu ac officio, & beneficio ipso facto priuatus existat, & tradatur curiæ sæculari acerrimis pœnis puniendus.

Litteræ, & signa clauso conclaui similiter prohibentur.

§. Litteras verò, aut cuiusuis generis scripta ad eos, qui in conclaui erunt, seu nuncium, vel notam, aut signum mittere, seu recipere, aut contra, è conclaui ad eos, qui foris erunt, nullo modo liceat: qui contrafecerint, quacumque dignitate, etiam si Cardinalatus honore præfulgeant, pœnæ excommunicationis latæ sententiæ subiaceant, absoluendi facultate, præterquam in mortis articu-

lo, soli Pont. Max. reseruata, à quo nihilominus pro qualitate delicti, vltra dictam excommunicationis pœnam puniendi erunt.

Excommissæ super electione Romani Pontificis damnantur.

§. Prohibentes etiam super futura electione Pontificis sponsiones, quas excommissas vocant, fieri; & si fortè contra præsentium tenorem factæ fuerint, illas nullas, & irritas in iudicio, & extra fore, & omninò censeri, & contrafacientes, ac proxenetas, arbitrio gubernatoris, & futuri Pontificis, puniri debere decernimus.

Cardinales vnico ferculo moderato, & in propria cella vescantur.

§. Cardinales autem, primo ipso die, quo conclaue ingressi fuerint, tàm in prandio, quàm in cœna vno solo ferculo vnius speciei tantùm, eoq; moderato, & aliàs iuxta constitutionem præfati CLEM. VI. qualificato contenti sint, & esse debeant, nec quisquam in alterius cella, vel de alterius ferculo vescatur.

Prælati custodes conclauis inspicere debent epulas, ne litteræ, notæ, vel signa vna cum eis intus conclaue mittantur.

§. Prælati quoque ad custodiam conclauis deputati sub pœna periurij, & suspensionis à diuinis, maxima,

ma, & exquiſita diligentia vtantur in inſpiciendis, ac perſcrutandis epulis, & alijs rebus, ac perſonis conclaue intrantibus,& de eo exeuntibus,ne ſub earũ rerum velamine litteræ, aut notæ, vel ſigna aliqua tranſmittantur. Quòd ſi tale quid inuentum fuerit familiares Card. aut alij delinquentes, pœnam priuationis officiorum, & beneficiorum, ac inhabilitatis ad obtenta, & obtinenda incurrant. Et vlteriùs per Gubern. carceribus mancipentur, exinde niſi de mandato noui Pontificis minimè relaxandi: ſed eius arbitrio acriùs puniendi, omni facultate collegio Card. in fauorem quorumcunque, qui in præmiſſis vel eorum aliquo deliquerint omnino interdicta.

Conclauiſtæ diſcedentes, non ingrediantur vlteriùs.

§. Conclauiſtæ verò, & quicumque alij ſeruientes, conclaue ex cauſa infirmitatis manifeſtæ, & notabilis à medicis medio iuramento probatæ, & de conſenſu deputatorum, quorum etiam conſcientiam deſuper oneramus, & non aliter exituri, nullo modo reuerti poſſint: ſed eorum loco, alij eodem prorſus tempore, quo infirmi exibunt, ingrediantur.

Card. non Diaconus non habet votum in electione.

§. Statuimus etiam, & declaramus, quòd ſi forte aliquis Card. ſaltem in Diaconatus ordine conſtitutus non fuerit, is nullatenus ad eligendum admitti debeat.

Monitio ad Card. circa ea, quæ debent ſeruare in electione facienda.

§. Cardinales autem per viſcera miſericordiæ D. N. IESV Chriſti enixè rogamus, & hortamur, ac eis nihilominus ſub diuini interminatione iuditij præcipimus, & mandamus, vt attendentes magnitudinem miniſterij, quod per eos tractatur in dandis ſuffragijs, ac alijs omnibus, & ſingulis electionem quomodolibet concernentibus, omni dolo, ac fraude, factionibus, & animorum paſſionibus remotis, ac Principum ſæcularium interceſſionibus, cæteriſq; mundanis reſpectibus minimè attentis: ſed ſolùm Deum præ oculis habentes, ſeſe purè, liberè, ſyncerè, quietè, & pacificè gerere, & habere debeant, nec pro ipſius Pontificis electione conſpirationes, condicta, pactiones, & alios illicitos tractatus inire, ſigna, aut contraſigna votorum ſuorum alteri dare, minaſuè aliquibus inferre, tumultus excitare, aut alia facere per quæ electio retardetur, vel minus liberè ſuffragia præſtentur per ſe, vel alium directè, vel indirectè, quouis colore, vel ingenio audeant, vel præſumant. Quòd ſi ſecus fecerint, aut contra prohibita in præſenti conſtitutione, aliquid admiſerint, vltra diuinam vltionem arbitrio futuri Pontificis pro modo culpæ in eos quandocumque animaduerti poſſit.

Executores Bullæ deputantur.

§. Quia verò parum eſſet iura condere, niſi forent, qui executioni ea demandarent; ſtatuimus, & ordinamus, vt Prælati, Rectores, Officiales Vrbis, ac Principum

pum Oratores, Illuſtres viri, quos omnes à Collegio pro cuſtodia conclauis eligi continget (eligere autem Collegium debebit eos, qui ad id magis idonei videbuntur) prȩmiſſa omnia plenè, & inuiolabiliter, ac ſine fraude, & dolo aliquo obſeruari faciant, de quo corporale iuramentum coram ipſo Collegio ante ingreſſum cõclauis, & quoties opus fuerit, præſtare teneantur: quæ quidem niſi fecerint, vel ſi in eis dolum, & fraudem commiſerint, prædictas pœnas, & cȩteras in dicta conſtit. GREGORII X. contentas incurrant.

Cardinales non poſſunt mutare hanc conſtitutionem.

§. Volumus autem neque per Prælatos, neque per Rectores, aut Officiales præfatos vltra, quàm prȩmittitur, Card. arctari, neque præſentes has noſtras conſtitutiones per Collegium Card. vllo modo alterari, corrigi, aut immutari poſſe: ſed illas coram omnibus de verbo ad verbum in prima cõgregatione poſt obitum Pontificis fieri ſolita, & deinde poſt conclauis ingreſſum legi, & iurari eo modo quo leguntur, & iurantur conſtitutiones IVLII II. & aliorum prædeceſſorum noſtrorum: quorum conſtitutionibus, & pœnis in eis contentis vltra præmiſſa, per hanc noſtram conſtitutionem derogare non intendimus: ſed magis eas confirmare, innouare, & comprobare.

Cardinales non excluduntur ab electione ob cenſuras.

§. Et ne diſſenſionis occaſio, aut ſchiſmatis oriatur; volumus cenſurarum, & excommunicationũ præfatarum, & aliarum quarumcumque prætextu, Card. à Pon-

tificis electione actiuè, vel passiuè excludi nullo modo posse quas quidem excommunicationes, & censuras ad electionis effectum tantum, illis aliàs in suo robore permansuris suspendimus, & suspensas esse volumus, & declaramus. Decernentes quoque excommunicationes, & censuras ipsas, eum solum afficere, quid deliquerit, non autem alios conclaui durante cum eo conuersantes.

Ponuntur clausulæ executiuæ, & derogatoriæ.

§. Ac præsentes nostras vbicumq; electionem Summi Pontificis etiam si extra Vrbem fieri contigerit locum habere, & obseruari debere.

§. Ac insuper illas in valuis Basilicę Principis Apostolorum, & Cancellarię Apostolicę, ac in acie campi Floræ per aliquos Cursores nostros legi, & publicari, ac illorum copiam ibidem affixam dimitti, & deinceps omnes, & singulos Card. etiam absentes, præsentes, & futuros, & alios quoscumq; quorum interest, vel interesse poterit quomodolibet in futurum afficere, & ligare, nullumq; earum ignorãtiam pretendere posse, ac si eis personaliter intimatæ forent, præmissis ac alijs constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis cęterisq; contrarijs non obstantibus quibuscumq.

§. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrorum definitionis, statutorum, declarationum, decretorum, prohibitionum, mandatorum, interdicti, præcepti, rogationis, hortationis, & voluntatum infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius, se

nouerit incurſurum. Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ Milleſimo quingenteſimo ſexageſimoſecundo, ſeptimo Id. Octobris, Pontificatus noſtri anno tertio.

✠ Ego Pius Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus.

✠ Ego R. Card. de Carpo Epiſc. Oſtien.
✠ Ego F. Card. Piſa Epiſc. Portuen manu propria.
✠ Ego Fed. Card. Cæſius Epiſc. Tuſculan.
✠ Ego Io. Card. Moronus Epiſc. Præneſtinus ſſ.
✠
✠ Otho Truchſes de Vualdburg Epiſc. Card. Albanen.
✠ Ego Ti. Card. Criſpus.
✠ Ego Io. Mi. Card. Saracænus.
✠ Ego Io. Card. Sancti Vitalis.
✠ Ego Iac. Card. Puteus.
✠ Ego Io. B. Cicada Card. S. Clemen.
✠ Ego B. Card. Tranen.
✠ Ego Scipio Card. Piſarum.
✠ Ego Io. Card. Reumanus.
✠ Ego Io. Ant. Card. Capiſuccus.
✠ Ego F. M. Card. Alexandrinus.
✠ Ego Clemens Card. Aracæli.
✠ Ego Io. Ant. Card. Sancti Georgij.
✠ Ego Aloyſius Card. Cornelius.
✠ Ego Bernardus Card. Saluiatus.
✠ Ego Ph. Card. Aburd.
✠
✠ Ego M. Ant. Card. Amulius.

Ego

✠ Ego R. Card. Nauagerius.
✠
✠ Ego A. Card. Farnesius Vicecanc.
✠ Ego G. As. Card. Cam.
✠ Ego Iu. Card. Vrbin.
✠ Ego Hier. Card. Simoncellus.
✠ Ego Vitellotius Card. Vitellus.
✠ Ego Carolus Card. Borromæus.
✠ Ego Franciscus Card. Gonzaga.
✠ Ego Ind. Aualos Card. Aualos.
✠
✠
✠

Cas. Glorierius.

Franc. de Lyon.

Anno à Natiuitate Domini, Millesimo quingentesimo sexagesimo secundo, Indictione quinta, die verò 21. mensis Octobris, Pontificatus Sanctiss. in Christo Patris, & D. N. D. Pij diuina prouidentia Papæ iiij. anno iij. suprascriptæ litteræ Apostolicæ affixæ, & publicatæ fuerunt Romæ in locis suprascriptis, vt est moris, inibi earundem copijs dimissis affixis per nos Andream de Curia, & Franc. Faya eiusdem S. D. N. Papæ Curs.

Pro Mag. Curs. Franciscus Rogerius Curs.

B V L L A

GREGORII PAPÆ XV.

De electione Romani Pontificis:

GREGORIVS EPISCOPVS

SERVVS SERVORVM DEI,

Ad perpetuam rei memoriam.

SVMMARIVM.

Ponuntur causæ constitutionis.

Edita anno salut. 1621.

AETERNI Patris, Filius, Magister & Legislator CHRISTVS Dominus, cuius omnis actio, nostra est instructio, licet portaret omnia verbo virtutis suæ, nec esset quicquam absconditum ab oculis eius, tamen priusquàm ad Apostolatus munus duodecim Apostolos eligeret, & nominaret, quod aliàs vnquàm fecisse in scripturis non legimus, pernoctare voluit in oratione Dei: & antequam B. Petro ouium suarum curam committeret, tertium repetita interrogatione; trinam extare æterni amoris eius pro-

fessionem: Nos scilicet erudiens quanta diligentia, cautione, & cura in omnium Pastorum electione adniti debeamus, vt boni eligantur, & fideles; præsertim verò in Beati Petri successoris, qui Orbis est lumen, Doctor Gentium, & Pastor Pastorum. Quapropter satis etiam admonemur nihil eorum, quæ ad electionis Romani Pontificis negocium, cautiùs, & meliùs transigendum conducunt, omitti debere: salus enim non vnius membri, sed totius corporis agitur, cùm de capite consulitur. Igitur & si diuersis fel. rec. Romanorũ Pontificum prędecessorum nostrorum, & Sanctorũ Patrum decretis salubriter prouisum est, vt eius electio ritè, & rectè peragatur, & in ea non caro & sanguis, aut humana sapientia, quæ stultitia est apud Deum dominetur, sed Spiritus Sancti gratia omnia dirigantur, & gubernentur: nihilominus, vt dies diei eructat verbum, & nox nocti indicat scientiam, experientia compertum est salubriori remedio locum non deesse. Nos igitur quos posuit Dominus, licet nullis suffragantibus meritis, regere Ecclesiam suam, ne in extremo die prætermissi officij, in re tanti momenti à nobis ratio à districto Iudice exigatur, quod multorum etiam votis, & postulationibus multum expetitum est, Sancti Spiritus adspirante gratia, faciendum decreuimus.

Ponuntur tres formæ electionis Romani Pontificis, scilicet, per scrutinium, per compromissum, & per quasi inspirationem.

§. Matura itaque cum Venerabilibus Fratribus nostris Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus deliberatione habita, de eorundem Fratrum consilio pariter, & assensu, hac nostra perpetuò valitura Constitutione, statuimus,

tuimus, decernimus, & declaramus in posterum electionem Romani Pontificis fieri aliter non posse, quàm in conclaui, & eo clauso, ac post celebratum in eo prima die Sacrosanctum Missæ solitum Sacrificium, cui Cardinales interesse, & in eo communicare consueuerunt, ac per secreta Schedularum suffragia duarum ex tribus partibus Cardinalium, in conclaui præsentium: præterquàm si omnes, & singuli Cardinales similiter in conclaui præsentes, nemine dissentiente, aliquibus ex eorundem Collegio Cardinalium committerent eligendi potestatem, vt vice omnium Ecclesiæ Catholicæ prouiderent de Pastore: aut nisi communiter ab omnibus, & singulis Cardinalibus, qui itidem in conclaui præsentes erunt, nemine pariter dissentiente, quasi per inspirationem, nullo præcedente de persona speciali tractatu, per verbum, ELIGO, intelligibili voce prolatum, aut scripto, si voce fieri non potuerit, expressum, fuerit celebratum.

In electione per viam scrutinij, vel scrutinij, & accessus, & per viam compromissi, nemo potest eligere seipsum.

§. Numerum autem suffragiorum duarum ex tribus partibus Cardinalium in conclaui præsentium, vt electio per viam Scrutinij, siue Scrutinij & accessus valida sit, decernimus, & declaramus ita esse censendum, vt in duabus tertijs partibus, suffragium electi non numeretur, nec quisquam siue Scrutinij, siue Scrutinij & accessus, siue compromissi via procedatur, se ipsum eligere, seu suffragium sibi dare nullatenus possit: Electi tamen persona, si

in conclaui sit, debeat in numerum Cardinalium computari.

In scrutinio, vel scrutinio, & accessu, necessaria est publicatio suffragiorum.

§. Rursus nemo per viam Scrutinij, seu Scrutinij & accessus, habeatur pro electo, nisi publicatis omnibus suffragijs, & electi, si numerum tantummodo duarum ex tribus partibus habuisse compertum sit, etiam schedulis apertis.

De pluribus electis in suffragiorum paritate, vel imparitate.

§. Ac si contingat plures in schedulis nominatos, duas tertias partes suffragiorum tulisse, in suffragiorum paritate neuter sit electus, in imparitate verò, qui numero suffragiorum superior erit, dummodo duas tertias partes, etiam in vno suffragio excellat, electus censeatur.

Iuramentum præstandum per Cardinales in suffragio ferendo.

§. Insuper in vnoquoq; scrutinio antequam schedula in calicem mittatur, à quolibet Cardinale iuramentum alta, & intelligibili voce fiat, his verbis. TESTOR CHRISTVM DOMINVM QVI ME IVDICATVRVS EST, ME ELIGERE QVEM SECVNDVM DEVM IVDICO ELIGI DEBERE, ET QVOD IDEM

IDEM IN ACCESSV PRAESTABO. Et hoc iuramentum à nullo omittatur.

De qualitate, inscriptione, & signis schedularum pro suffragijs.

§. Suffragiorum autem Schedulæ huiusmodi tam Scrutinij, quàm accessus, vbi fieri potuerit, impressæ omnino esse debeant, vbi non potuerit, vnius tantùm manu scriptæ sint; ita videlicet, vt tam impressæ, quàm ita scriptæ, ea omnia, quæ in Schedulis huiusmodi exprimi solent, contineant, præter sola nomina, seu denominationes eligentis, & electi, & infrascripta signa, quæ omnia manu eiusdem eligentis scribantur: & nomen quidem eligentis in prima parte Schedulæ, electi verò in sequenti; & rursus electi, quantùm fieri poterit charactere altero, ita vt cognosci non possit: eaq; Schedulæ pars, in qua erit eligentis nomen claudatur, ac sigillo ad hoc parato, ac secretè habito, non autem eo, quo quisque vti solet, obsignetur. Vt autem videri possit, ne qui alicui accessit eidem in Scrutinio suffragium dederit, Schedulæ omnes duobus alijs signis in vltima parte signentur, numero nempe aliquo, & breui dicto sacræ Scripturæ, vel alio huiusmodi, quæ signa in vtraq; Schedula tàm Scrutinij, quàm accessus eadem sint.

De complicatione, obsignatione. & aperitione.

§. Postea verò pars illa Schedulę, vbi hæc signa erunt, etiam complicetur, & obsignetur ne à Scrutatoribus videri possit, nisi postquam fuerit per Scrutinium, & accessum, electio perfecta; quo casu Schedulæ accessus à Scruta-

toribus etiam in parte, vbi duo prædicta sunt signa, aperiantur, ijsq; inspectis, & earum sigillis, aliæ schedulæ cum ijsdem signis notatæ, & in Scrutinio datæ reperiantur, vt videlicet an duo hæc signa, & sigillum, eadem sint cognoscatur, & inde duo suffragia ab eodem Cardinali, vni data non fuisse apparet.

Quando suffragium accessus, sit nullum, & quando schedulæ aperiantur, in ea etiam parte vbi est nomen eligentis.

§. At si inter Schedulas Scrutinij nulla reperietur ijsdem signis notata, quibus schedula accessus signata erit, aut si quis eidem accesserit, quem in Scrutinio nominauerit, vtroque casu suffragium accessus nullum sit. Subscriptio autem, seu nomen eligentis resignari non possit, nisi contingat, vt sigillum, & alia duo prædicta signa sint eadem cum signis, & sigillo alicuius alterius Cardinalis, aut alia difficultate cogente.

Nomen electi quomodo in schedulis scribendum, & vbi debeat inscriptio schedularum fieri.

§. Quod autem attinet ad nomen electi, illud eo modo à Cardinalibus scribatur, quomodo in folio impresso, vbi in conclaui notari suffragia solent. Præterea, vt secreto cautiùs consulatur, Schedulæ suffragiorum conficiantur, vna seu pluribus in mensis, in media capella constitutis, ita à Cardinalibus remotis, & circumseptis, vt quid scribatur ab alijs videri non possit. Si quis verò ad mensam accedere, impeditus valetudine non poterit, is

suf-

suffragium suum in loco suo secretè conficere debeat, & ad illud accipiendum vltimus Scrutatorum accedat.

Quando sit locus accessui, & quando, & quomodo fieri debeat.

§. Et vt accessus secretè etiam peragatur, Scrutinio publicato, si electio per consensum duarum partium, in eo non fuerit celebrata, statim antequam ad alios actus deueniatur, Cardinales Schedulam pro accessu formatam, prędictis in mensis conficere, sicut in Scrutinio teneantur. Porrò vsus Schedularum pro accessu talis erit. Qui accedere alicui ex nominatis in Scrutinio voluerit, eius nomẽ scribet, qui verò noluerit, ne cognosci possit, eum nulli accedere, in loco nominis scribat, NEMINI.

Tam in Scrutinio, quàm in accessu, plures nominare non licet, & accessu, cui fieri possit.

§. Nulli autem tam in Schedula Scrutinij, quam accessus, plures nominare liceat, alioquin suffragium in quo plures fuerint nominati, nullum sit; accedere tamen vni ex nominatis à se in dicta Schedula, vel alij, dummodo aliquod aliud suffragium in eodem Scrutinio tulerit, non prohibeatur, & in numerum Cardinalium in conclaui prę-sentium numeretur.

Semel licet accedere in vno Scrutinio, & per accessum, non receditur à nominato in Scrutinio.

§. Neque in quolibet Scrutinio, nisi semel accedere liceat,

ceat; neq; per accessum, ab alterius nominatione, in Scrutinij Schedula facta, recedi decernimus, & declaramus.

Numeratio Schedularum quomodo fiat, & quid iuris si numero Cardinalium Schedulæ non respondeant.

§. Insuper antequam Schedulæ, siue Scrutinij, siue accessus, à Scrutatoribus aperiantur, omnes ab ijs diligentissimè palàm numerentur: & si plures repertæ fuerint, quàm sint Cardinales, in conclaui præsentes, omnes comburantur, & iterum ad suffragia statim deueniatur.

Pæna contra non seruantes supradicta in hac constitutione.

§. Si quis autem aliquid ex supra expressis non seruauerit, aut quomodocunque directè, vel indirectè in aliquo contrauenerit, sententiam excommunicationis ipso facto incurrat.

De infirmis Card. quomodo suffragia ferant in Scrutinio, & accessu.

§. Præterea statuimus, & ordinamus, quòd si aliquem infirmitas impediuerit ad Scrutinium venire, ad eum adire debeant tres Cardinales, sorte ante Scrutinium, vt infra, ad hanc rem ex omnibus Cardinalibus per vltimũ Diaconorum extracti, cum capsula perforata, sed inani, & palàm à Scrutatoribus clausa, cuius clauis super altare remaneat, & Schedulam impressam illi deferre, ipseque illam, sicut alii Cardinales, præuio iuramento suprascripto, secretè conficere teneatur, deinde in capsulam coniiciat,

eaq;

eaque per eosdem Cardinales relata, & aperta, in calicem Schedula mittatur. Publicatio deinde Scrutinio, si accessus agendus erit, vt etiam infirmi accedere possint, vnum ex foliis, in quibus nomina Cardinalium, & suffragiorum numerus notantur, à tribus Cardinalibus prædictis sumatur, & palàm recognito numero suffragiorum, quæ quisq; in Scrutinio tulerit, ad infirmum vna cum alia impressa Schedula, pro accessu parata, & cum eadem capsula ab iis deferatur. Infirmus verò alicui accedere, vel nemini accedere debeat, omniaque, & singula seruentur, quæ de Scrutinii Schedula supra ordinata sunt, sub eadem excommunicationis latæ sententiæ pœna. At si quis scribere valetudine impediatur, per alium, præuio iuramento ab eo qui scribet præstando, de seruando secreto, quod sub eadem excommunicationis pœna seruari mandamus, scribere liberè possit.

Scrutatores, & deputati pro votis infirmorum suscipiendis, ac recognitores, & quomodo extrahantur, & quam pœnam incurrant, si aliquid secreti reuelent, & de officio recognitorum, & combustione schedularum.

§. Ad hæc Scrutatores tres, sicut, & tres alij Cardinales, qui ad infirmorum suffragia deferenda proficiscentur, ex omnibus Cardinalibus præsentibus in conclaui, nulla ordinis seruata distinctione, sorte, immediatè ante quodlibet Scrutinium per vltimum Diaconorum extrahantur, & qui semel extracti fuerint, in vas iterum coniiciantur, alioquin si quis contrafecerit, sicut si Scrutatores, vel recognitores aliqnid secreti in exercendo suo officio

cognouerint, & illud reuelauerint, eandem latæ sententiæ excommunicationem incurrant. Finito Scrutinio, & accessu, siue electio sequuta sit, siue non sit, tres alij Cardinales, sorte pariter, vt supra extrahendi, Schedulas omnes recognoscere debeant, sigillo tamen, & duobus alijs signis, si aperta non fuerint, intactis remanentibus. Quæ omnes, & singulæ schedulæ, siue sequuta, siue non sequuta electione, postmodum statim palam comburantur.

Quoties in die, & quando fieri debeat scrutinium, vel compromissum, & de pœna non obseruantium statuta in hoc §.

§. Similiter ne electio protrahatur, statuimus, & ordinamus, vt sub simili excommunicationis pœna, eo ipso incurrenda, Scrutinium bis singulis diebus peragatur, ita vt etiam perficiatur, manè scilicet post solitam missam, & prima quidem die tantùm post Cardinalium sacram peractam communionem, & pomeridiano tempore hora opportuna, post Hymnum Veni creator Spiritus, & orationem de Spiritu Sancto: idemque si compromissi via eligatur, obseruari debeat: atque ad Scrutinium cùm tertiùm pulsata per loca solita conclauis campanula de more fuerit, omnes, & singuli Cardinales conuenire debeant, valetudine non impediti, sub eadem excommunicationis latæ sententiæ pœna.

Pa-

Pactiones, promissiones, signa, & alia huiusmodi prohibentur Cardinalibus sub pœnis, de quibus hic.

§. Cardinales præterea omninò abstineant ab omnibus pactionibus, cõuentionibus, promissionibus, intendimentis, condictis, fœderibus, alijsque quibuscunque obligationibus, minis, signis, contrasignis suffragiorum, seu Schedularum, aut alijs tam verbo, quàm scripto, aut quomodocunque dandis, aut petendis, tam respectu inclusionis, quàm exclusionis, tam vnius personæ, quàm pluriũ, aut certi generis, veluti creaturarum, aut huiusmodi, seu de suffragio dando, vel non dando, quæ omnia, & singula, si de facto interuenerint, etiam iuramento adiecto, nulla, & irrita, neque ad eorum obseruantiam quemquam teneri, aut ex transgressione notam incurrere fidei non seruatæ decernimus, & declaramus; & contrafacientes ex nunc excõmunicationis pœna innodamus: tractatus tamen pro electione habendos, vetare non intelligimus,

Quæ nullam reddant electionem Romani Pontificis, & de pœnis eligentium, & electorum contra formam huius constitutionis.

§. Quòd si electio huiusmodi alibi celebrata fuerit quàm in conclaui clauso, vel aliter, quàm per secreta Schedularum suffragia duarum ex tribus partibus Cardinalium in conclaui præsentium, in Scrutinio, seu Scrutinio, & accessu, electi suffragio non computato, vel per viam compromissi, ab omnibus Cardinalibus similiter in conclaui præsentibus, nemine dissentiente initi, & ita vt

nemo seipsum elegerit. vel quasi per inspirationem nullo præcedente de persona speciali tractatu, omnium pariter Cardinalium, præsentium in conclaui, communiter, nemine itidem dissentiente, per verbum, ELIGO, intelligibili voce prolatum, aut scripto, si voce non potuerit, expressum, nulla sit, & inualida eo ipso, absque vlla declaratione, & ita electo nullum ius tribuat: quinimmò is non Apostolicus, sed Apostaticus sit, & habeatur, & tam ipse, quàm eligentes, eiusque fautores, & complices, sententiam excommunicationis, & anathema, aliasque censuras, & pœnas inuasoribus Sedis Apostolicæ à Sacris Canonibus, & Constitutionibus Apostolicis impositas, pariter ipso facto incurrant, à qua, sicut ab alia quancunque, in hac Constitutione imposita, & irrogata, seu infra imponenda, & irroganda pœna excommunicationis, tam ipsi, quàm quilibet alius, siue S. R. E. Card. siue alia persona cuiuscunque gradus, conditionis, dignitatis, & præeminentiæ, à nullo, neque etiam à maiori Pœnitentiario, cuiuscunque facultatis vigore, preterquàm à Rom. Pont. nisi in mortis articulo absolui possit, & tam ipse, eiusq; complices, & fautores, quam alij quicunque etiam S.R.E. Cardinales huius constitutionis in aliquo trasgressores, alijs grauissimis pœnis teneantur, futuri Pontificis canonicè intrantis arbitrio, irrogandis:

Præcipit obseruari secretum in electione Romani Pontificis, & prohibet Cardinalibus mutationem, aut alterationem huius Constitutionis.

§. Postremò statuimus, & districtè præcipiendo mandamus, vt S.R.E. Cardinales, quęcunque secretum

violare

violare quomodolibet poterunt, omnia euitare, & cauere omnino teneantur, cùm intentio, & mens nostra sit, electionis huiusmodi tam sanctum negocium, si fiat per Scrutinium, seu Scrutinium, & accessum, vt præfertur, secretissimè transigatur; ac proinde, ijsdem omnibus, & singulis S.R.E. Card. & eorum Sacro Collegio inhibemus, ne contra hæc, vel horum aliquod statuere, disponere, vel ordinare, seu in aliquo corrigere, alterare, mutare, seu aliquo modo facere, tractare, moliri, vel attentare præsumant quouis prætextu, causa, vel exquisito colore, sub eadem excommunicationis pœna ipso facto incurrenda.

Deputantur huius Constitutionis executores.

§. Vt autem huiusmodi nostra Constitutio inuiolabiliùs obseruetur, tres Cardinales, qui singulis diebus Congregationibus agendis præpositi sunt, & cum ijs S.R.E. Camerarius, illam in omnibus, & per omnia obseruari procurent, & faciant.

Cardinales censuris irretiti, non excluduntur ab electione Romani Pontificis.

§. Volumus etiam, & decernimus, censurarum, & excommunicationum prædictarum, & aliarum quarumcunque prætextu, vel causa Cardinales à Summi Pont. electione actiua, & passiua excludi nullo modo posse, quas quidem censuras, & excommunicationes ad effectum huiusmodi electionis tantùm, illis alias in suo robore permansuris, suspendimus: decernentes easdem excommunicatio-

nes, & censuras eos solùm afficere, qui deliquerint, non autem alios Conclaui durante, qui cum ijs conuersati fuerint.

Monitio ad Card. circa ea, quæ aduertere debeat in electione Romani Pontificis.

§. Cæterùm, & si opus non esse in Domino confidimus, tamen pro officij nostri debito, & rei de qua agitur grauitate, admonemus, hortamur, & in Domino obsecramus S.R.E. Cardinales, vt attentè considerent personæ quam substinent, officium, & dignitatem, quàm sacrũ præterea, & quanti momenti sit opus, quod tractant, & nihil quod se non deceat nihil à re alienum committant, sed cogitent, quàm perniciosum futurum sit vniuersæ Ecclesiæ, Christi sanguine acquisitæ, si malè administretur; ac proindè exuant omnes mundanas curas, & induant solum Dominum Nostrum IESVM Christum: memores nihil prodesse homini si vniuersum mundum lucretur, animæ verò suæ detrimentum patiatur. Denique animum aduertant se in Conclaui clausos editissima in specula constitutos esse, & factos spectaculum Deo, & hominibus, à Domino, cuius negocium gerunt, supplicij, vel gloriæ sempiternæ retributionem citissimè laturos.

Dero-

Derogatur constitutionibus, & decretis Conciliorum, & alijs huic Constitutioni contrarijs.

§. Non obstan. quatenus opus sit, fel. rec. ALEXANDRI Papæ III. præd. nostri in Concilio Lateraneñ edita, quæ incipit, Licet de vitanda, & aliorum Rom. Pont. præd. nostrorũ, etiam in Concilijs generalibus promulgatis constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, etiam in corpore Iuris clausis, quibus omnibus, & singulis quatenus pariter opus sit, eorum omnium, & singulorum tenores, perinde, ac si ad verbum exprimerentur, pro expressis, & insertis habentes, pro hac vice dumtaxat, illis aliàs in suo robere permansuris, specialiter, & expresè derogamus, cererisque contrarijs quibuscunque.

Quoties, & quando iuranda sit per Cardinales hæc Constitutio.

§. Volumus quoque præsentes nostras coram omnibus in prima Congregatione post obitum Pontificis fieri solita, & deinde post conclauis ingressum, & cùm quis ad Cardinalatus honorem promotus fuerit, cùm alijs similibus constitutionibus legi, & iuramentum super illius obseruatione præstari, & ita præcipimus, & mandamus.

Restrin-

Reſtringitur derogatio, de qua in §. 24. & indicatur ſucceſſoribus Pontificibus obſeruantia huius Conſtitutionis.

§. Quibus conſtitutionibus, & pœnis in eis contentis, niſi in ſuperius expreſſis, per hanc noſtrã derogare non intendimus, ſed eas in ſui roboris firmitate relinquere. Sperantes etiam Rom. Pont. qui pro tempore canonicè eligentur, omni ſtudio curaturos, vt quæ noſtris huiuſmodi, & in eis ſalubriter ſtatuta ſunt, inuiolabiliter, ac etiam ſi opus fuerit, per pœnarum ipſarum contra tra ngreſſores executionem, obſeruentur.

Publicatio huius Conſtitutionis præcipitur, & aliæ conſuetæ clauſulæ executoriæ adduntur.

§. Deniq; volumus eaſdem præſentes in Valuis Baſilicarum S. Ioannis Lateraneñ, ac Principis Apoſtolorum de Vrbe, ac Cancellariæ Apoſtolicæ, necnon in Acie campi Floræ per curſores noſtros affigi, & publicari, ac eorum exempla ibidem affixa dimitti, & deinde omnes, & ſingulos Cardinales tam abſentes, quàm præſentes, modernos, & qui pro tempore erunt, & alios quoſcunque quorum intereſt, vel intereſſe poterit quomodolibet in futurũ, afficere, & ligare, nullamq; harum ignorantiam prætendere poſſe, ac ſi eis perſonaliter intimatæ forent, præmiſſis cęteriſq; contrarijs quibuſcunq; non obſtantibus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrorum Statutorum, Decretorum, Declarationum, Mandatorum, Innodationis, Voluntatis, Admonitionis, Hortationis, Obſecra-

ſecra-

ſecrationis, Inhibitionis, Derogationis, Præcepti, & Suſpenſionis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ, apud S. Petrum Anno Incarnationis Dominicæ Milleſimo ſexcenteſimo vigeſimo primo, decimo ſeptimo kalen. Decembris, Pontificatus Noſtri Anno primo.

✠ Ego Gregorius Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus.

✠ Antonius Card. Saulius, Epiſc. Oſtieñ promitto, voueo, & iuro.

✠ Franciſcus Maria Cardinalis à Monte, Epiſcopus Portueñ promitto, voueo, & iuro.

✠ Franciscus Card. Sfortia, Episc. Tusculanus, promitto, voueo, & iuro.

✠ A. Card. Montaltus S.R.E. Vicecancellarius, Episc. Albanen. promitto, voueo, & iuro.

✠ Odoardus Card. Farnesius, Episc. Sabinen., promitto, voueo, & iuro.

✠ Octauius Card. Bandinus, Episc. Prænestinus, promitto, voueo, & iuro.

✠

✠ Andreas Cardinalis Perettus, promitto, voueo, & iuro.

✠ B. Cardinalis Beuilacqua, promitto, voueo, & iuro.

✠

✠ F. tit. S. Praxedis, Presb. Card. de Sourdis, promitto, voueo, & iuro.

✠ Ego Io. Baptista tit. SS. Marcellini, & Petri, Card. Detus, promitto, voueo, & iuro.

✠ Ego Dominicus SS. Apostolorum, Presb. Card. Gymnasius, promitto, voueo, & iuro.

✠

✠ Ego Carolus tit. S. Cæsaræi, Presb. Card. Madrutius, promitto, voueo, & iuro.

✠

✠ Ego S. tit. S. Chrysogoni, Presb. Card. Burghesius maior Pœnitentiarius, promitto, voueo, & iuro.

✠ Ego M. tit. S. Onuphrij, Presb. Card. Barberinus, promitto, voueo, & iuro.

✠ Ego Io. Garsia tit. SS. Quatuor Coronatorum, Presb. Card. Millinus, promitto, voueo, & iuro.

✠ Ego M. tit. SS. Quirici, & Iulitæ, Presb. Card. Lantes, promitto, voueo, & iuro.

✠

✠ Ego

✠ Ego M. Angelus Tontus tit. S. Petri ad Vincula, Presb. Card. Nazarenus, promitto, voueo, & iuro.

✠ Ego F. tit. S. Augustini Presb. Card. Verallus, promitto, voueo, & iuro.

✠ Ego Io. Bapt. tit. S. Ceciliæ Presb. Card. Lenius, promitto, voueo, & iuro.

✠

✠

✠ Ego Dominicus tit. S. Martini in Montibus, Presb. Card. Riuarola, promitto, voueo, & iuro.

✠ Ego P. tit. S. Mariæ de Populo, presb. Card. Philonardus, promitto, voueo, & iuro.

✠ Ego P. Paulus tit. SS. Nerei, & Achillei, presb. Card. Crescentius, promitto, voueo, & iuro.

✠

✠

✠

✠ Ego Gaspar tit. S. Crucis in Ierusalem Presb. Card. Borgia, promitto, voueo, & iuro.

✠

✠ Ego Robertus tit. S. Alexij, Presb. Card. Vbaldinus, promitto, voueo, et iuro.

✠ Ego Tiberius tit. S. Priscæ, Presb. Card. Mutus, promitto, voueo, et iuro.

✠ Ego Gabriel tit. S. Pancratij, Presb. Card. de Trejo, promitto, voueo, et iuro.

✠

✠

✠

✠ Ego Petrus tit. S. Thomæ in Parione, Presb. Card. Camporeus, promitto, voueo, et iuro.

✠ Ego Mattheus tit. S. Marci, Presb. Card. Priolus, promitto, voueo, & iuro.

✠ Ego S. Presb. Card. s. Susannæ, S.R.E. Bibliothecarius, promitto, voueo, & iuro.

✠

✠

✠

✠

✠ Ego Guido tit. s. Ioannis ante portam Latinam, Presbyter Cardinalis Bentiuolus, promitto, voueo, & iuro.

✠ Ego Petrus tit. s. Saluatoris in Lauro, Presb. Card. Valerius, promitto, voueo, & iuro.

✠ Ego It. Federicus Presb. Card. de Zolleren, promitto, voueo, & iuro.

✠

✠ Ego Cæsar tit. s. Petri in Monte Aureo, Presb. Card. Gherardus, promitto, voueo, & iuro.

✠ Ego Fr. Desiderius tit. s. Clementis, Presb. Card. de Cremona, promitto, voueo, & iuro.

✠ Ego Stephanus tit. s. Mariæ in Via, Presb. Card. Pignatellus, promitto, voueo, & iuro.

✠ Ego L. Card. Ludouisius, tit. s. Mariæ de Transpontina S.R.E. Cam. promitto, voueo, & iuro.

✠

✠ Ego Franciscus tit. s. Matthæi in Merulana, Presb. Card. Sacratus, promitto, voueo, & iuro.

✠

✠ Ego M. Ant. tit. s. Eusebij, Presb. Card. Gozadinus, promitto, voueo, & iuro.

✠ Ego

✠ Ego Alexander s. Mariæ in via lata, Diaconus Card. Esten. promitto, voueo, & iuro.

✠

✠

✠

✠

✠

✠

✠

✠ Ego Franciscus s. Angeli in foro piscium, Diaconus Card. Boncompagnus, promitto, voueo, & iuro.

✠ Ego Hippolytus s. Mariæ Nouæ, Diaconus Card. Aldobrandinus, promitto, voueo, & iuro.

✠

Io. Beninus.

N. Odot.

Registrata in Secretaria Breuium.

Anno à Natiuitate D. N. IESV Christi Millesimo sexcentesimo vigesimo primo, Indictione quarta, die verò vigesima sexta mensis Nouembris, Pontificatus Sanctiss. in Christo Patris, & Domini Nostri D. Gregorij diuina prouidentia Papæ XV. Pontificatus sui anno primo. Introscriptæ litteræ Apostolicæ publicatæ, & affixæ fuerunt ad valuas Basilicarum S. Ioannis Lateranensis, Principis

Apostolorum de Vrbe, ac Cancellariæ Apostolicæ, & in acie Campi Floræ, dimissis ibidem earundẽ litterarum originalibus appensis per aliquod temporis spatium, & exindè amotis deinde dimissis earundem litterarum copijs affixis, vt moris est, per nos Augustinum Bracherium, & Brandimartem Latinum prælibati S.D.N. Papæ Cursores.

Octauius Spada Magister Curs.

CÆRE-

CÆREMONIALE

Continens ritus electionis Romani Pontificis.

GREGORII PAPÆ XV.

Iussu editum, & auctoritate confirmatum.

GREGORIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI,

Ad perpetuam rei memoriam.

Litterarum cõfirmationis proœmium.

DECET Romanum Pontificem, quæ ad Ecclesiæ Catholicæ fœlix regimen, salubriter à se statuuntur, vt quàm facillimè obseruentur, pastorali sollicitudine prouidere, & ea, per quæ à se decreta debitum sortiuntur effectum, stabilire, Si quidem postquàm nouam Constitutionem de Romani Pontificis electione, ob causas

in

in ea expressas, diuina aspirante gratia edidimus; ne eius vsus, & obseruantia, veteri rituali Ecclesiæ Romanæ feré inutili ob eandem Constitutionem reddito, proprij Cæremonialis directione destitueretur; nouum, prout sequitur, confici mandauimus. Quod, cùm post nonnullorum S.R.E. Cardinalium, quibus negocium commisimus, diligens, vt res postulabat, adhibitum examen, confectum fuerit, & à nobis approbatum; vt illud cum omnibus, & singulis in eo contentis, inuiolabiliter obseruetur, ex nostri pastoralis officij debito, prouidendum censuimus. Tenor autem illius est, qui sequitur.

Cæremoniale.

Tenor cæremonialis, & primò de exequijs Romani Pontificis.

ROmano Pontifice vita functo, Cardinales præstito in prima Cógregatione iuramento de obseruanda cóstitutione GREGORII Papæ XV. de reformatione conclauis; vnà cum alijs constitutionibus, quæ legi, & iurari in ea hactenus consueuerunt, exequias, pro eius anima iuxtà ritum hucusq; obseruatum, per nouem continuos dies facere debent, nisi fortè in illis nouem diebus aliquod festú ex præcipuis, & magnis incideret, propter cuius obseruantiam, exequias intermitti debere Cardinalibus videretur, hoc enim casu in numero quidé nouem dierú, exequiarum intermissarú dies cóputantur: verum impensa quæ in omissis exequijs facien-

facienda esset, in pauperes Christi iuxta PII IV. constitutionem distribuenda est. Qua etiam constitutione, vt exequiarum impensis, quæ iam in immensum excreuerant, modus, & finis aliquis esset, cautum est, ne impensæ illorum nouem dierum, decem ducatorum millium summam, computatis omnibus, præter regalia Populo Romano præstari solita, excederent, & vt earum impensarum distributio, iustè fieret, tribus ex antiquioribus Cardinalibus, vni scilicet ex quolibet ordine, ac S.R.E. Camerario, commissa fuit.

De impensis exequiarum.

Exequijs defuncti Pontificis completis, & interim conclaui opportuno præparato, Cardinales in Basilica Sancti Petri, vel alibi pro temporis, & loci opportunitate conueniunt, vbi per Decanum Sacri Collegij, vel eo impedito per alium ex antiquioribus Cardinalibus, Missa de Spiritu Sancto celebratur, & in fine per aliquem Prælatum, aut alium virum doctum habetur oratio, in qua monentur, vt sepositis omnibus priuatis affectibus, solum Deum præ oculis habentes, Sanctæ Romanæ, & vniuersali Ecclesiæ de Pastore sufficienti, & idoneo prouidere, omni qua possunt breuitate, & diligentia curent, ad Apostolicarum constitutionum, & sacrorum conciliorum præscriptum.

De Missa Spiritus sancti in Basilica S. Petri

Re diuina peracta, clericus cæremoniarum capit Crucem Papalem, & procedit, quem Cardinales sequuntur, Episcopi primùm, deinde Presbyteri, postremò Diaconi cum suis cappis violaceis: Crucem præcedunt familiares Cardinalium, & immediatè càntores (Hymnum, Veni creator Spiritus cantantes) post Cardinales, sequuntur Prælati, atq;ita processionaliter procedentes, conclaue ingrediun-

De ingressu Conclauis.

tur, & cùm ad capellam peruenerint, Cardinalium Decanus apud Altare dicit orationem. (Deus qui corda fidelium) qua finita leguntur, & iurantur per Cardinales constitutiones de Romani Pontificis electione, & vnà cum eis constitutio nouissima GREGORII XV. Deinde Cardinales post sermonem habitum per Decanum, quo eos conuenientibus verbis ad electionis negocium ritè, & rectè peragendum hortatur, ad cellas sorte inter eos iuxta constitutionem PII IV. distributas, diuertunt, & post prandium omnes rursus simul cougregantur, & officiales conclauis, & alij præstant Sacro Collegio iuramenta consueta.

De hora claudendi conclaue.

Cardinales autem ingressi conclaue non exeant, vespere reuersuri, sed in ipso, omninò permaneant. Ipsumque conclaue, post ter iussu Cardinalis Decani personatam campanulam, videlicet prima vice circa primam horam noctis, secunda circa secundam, & tertia circa tertiam, exclusis omnibus, qui in conclaui remanere non debent, intus. & extra claudatur, & claues S. R. E. Camerario, ac Magistro cæremoniarum, & Prælatis custodibus conclauis iuxta solitum assignentur.

De Conclauistis.

Deinde accensis funalibus, tres Cardinales capita ordinum, & Camerarius, vna cum Magistro cæremoniarum latebras, & angulos omnes conclauis diligenter perquirunt, ne quis ex ijs, qui esse in cõclaui prohibentur, intus remanserit. In Conclaui autem, esse possunt familiares Cardinalium, & alij officiales, & ministri conclauis, qui in constitutione PII IV. recensentur, quibus adduntur duo alij, vnus famulus pro Magistris cæremoniarum, & alius pro Secretario sacri Collegij, hac tamen conditione adiecta, vt

vt famulus Magistrorũ cæremoniarum, actu vni ex illis inseruiat, & per sex menses ante, fuerit eius continuus commensalis, quæ conditio in famulo Secretarij similiter exigitur. omnium autem istorum conclauistarum, post prandiũ diei sequentis, fit recognitio, ne quis, inter illos fortè esset ex ijs, qui in conclaui esse non possunt, quæ recognitio, vt certiùs fiat, iubentur conclauistæ omnes intrare capellam, & postea singillatim recensentur.

De colloquijs, litteris cibis, & vestibus.

Clauso conclaui, seruari debent omnia, quæ de colloquijs, litteris, & cibis, & quæ de non ingredientibus Cardinalibus, aut ijsdem, aut eorum familiaribus postquam ingressi sunt exeuntibus, in constitutione PII IV. sancita sunt. Quòd verò attinet ad vestes, non solùm cùm ad electionem Cardinales procedunt, croceis vti debent, sed iuxta vetus Cæremoniale, cum aliquid collegialiter agendum est.

De capitulis ante electionem, & de voce actiua Cardinalium.

Porrò capitula, quæ ante electionem fieri solent à singulis Cardinalibus subscribenda, etiam ad fauorem conclauistarum fieri poterunt, vel ante ingressum conclauis, vel post ingressum, dummodo per ea non retardetur, aut differatur ingressus, vel electio. Quoniam autem iuxta constitutionem PII IV. Cardinales, qui saltem in ordine Diaconatus constituti non sunt, ad electionem Romani Pontificis non admittuntur, inspiciendum erit antequàm ad electionis negocium procedatur, an aliqui ex Cardinalibus præsentibus ordine prædicto careant, nam si careant, a suffragio ferendo excludendi erunt, nisi priuilegio Pontificio muniti sint. De Cardinali autem, cui ante mortem Pontificis, os fuit clausum, aliquando dubitatum est, verùm à PIO V. fuit hæc dubitatio sopita per

eius decretum editum 26. Ianuarij 1571. quo declarauit huiusmndi oris clausuram, cæremoniam quandam esse, ea de causa introductam, vt Cardinales, antequam in consistorijs, & congregationibus suffragium ferant, de modestia, quæ ab ipsis in his, & alijs actibus adhiberi debet, quodammodo admoneantur, non autem pertinere ad præcipuã Cardinalium facultatem, quæ circa summi Pontificis electionem versatur, quæ declaratio PII V. semper hucusque obseruata fuit.

Quo modo præcauendæ nullitates electionis ab executoribus Constit. Gregorianæ.

Quoniam autem ex Gregoriana constitutione, ad actum electionis sub pœna nullitatis deuenire non possunt Patres, nisi clauso conclaui: tres Cardinales, & Camerarius eiusdem constitutionis executores deputati prouidebunt, vt statim post clausum conclaue, diligens per aliquos fiat inquisitio super ipsa clausura, eaque in effectu reperta, curabunt, vt de ea publicum fiat documentum per Magistrum cæremoniarum rogandum, & post huiusmodi docnmentũ; etiam si conclaue in totum, vel pro parte de facto apertum fuisse repetiatur, semper tamen clausum, & pro clauso censeri, & haberi debet ad effectum validitatis electionis, donec de consensu duarum partium Cardinalium præsentiũ, per secreta suffragia apertum esse declaretur. Hæc tamen declaratio, electioni, quæ ante ipsam facta fuerit, nullatenus præiudicare debet, neque ob ipsam declarationem, præcedens electio impugnari potest.

De formis electionis

Manè sequenti post clausum præcedenti nocte conclaue, post solitum campanulæ sonum, conueniunt Cardinales in eo præsentes, qui infirmitatę non sunt impediti, ad Capellam Paulinam, & ibi celebrata consueta Missa, & facta Cardinalium communione, statim ad negocium electio-

ctionis procedere debent, quod quidem hodie ex GREGOR. constitutione, vno tantùm ex tribus modis, siue formis peragendum est, alioquin electio nullitatis vitio subiacet.

Primus modus est, qui quasi per inspirationem vocatur, quando scilicet omnes Cardinales, quasi afflati Spiritu sancto aliquem vnanimiter, & viua voce Summum Pontificem proclamant; circa quem modum; ex constitutione Gregoriana, infrascripta notari possunt.

De inspiratione.

Primùm, hæc forma electionis practicari potest solùm in conclaui, & eo clauso. Secundò, debet fieri electio secundũ hanc formam ab omnibus, & singulis Cardinalibus in conclaui præsentibus. Tertiò, communiter, & nemine eorum dissentiente. Quartò, nullo præcedente de persona speciali tractatu, & per verbum (eligo) intelligibili voce prolatum, aut scripto expressum, si voce non possit proferri, exemplũ autem huius, potest esse huiusmodi. Si aliquis patrum, clauso conclaui, nullo, vt præfertur præcedente speciali tractatu, diceret, Reuerendissimi Domini perspecta singulari virtute, & probitate Reuerendissimi D.N. iudicarem illum eligendũ esse in Summum Pontificem, & ex nunc ego ipsum eligo in Papam. Deinde hoc audito, si cæteri Patres nemine excepto, sequentes primi sententiam eodem verbo (eligo) intelligibili voce prolato, aut si non potest, in scriptis expresso, eundem N. de quo nullus specialis tractatus præcessit, communiter eligerent, ipse N. esset canonicè electus, & verus Papa secundum hanc electionis formam, quæ dicitur per inspirationem, seu, vt in sacris canonibus scriptum est, quasi per inspirationem.

Secundus modus, est per compromissum, quando scilicet Cardinales ad electionem per hanc formam, seu viam

De compromisso.

procedere volentes, committerent aliquibus ex patribus eligendi potestatem, vt vice omnium, Ecclesiæ Catholicæ prouideant de Pastore, cuius formæ praxis potest esse huiusmodi. Primò omnes, & singuli Cardinales in conclaui clauso præsentes, nemine eorum dissentiente, in aliquos ex Patribus compromissum faciunt exempli gratia in hanc formam. In nomine Domini amen. Anno ab eiusdem &c. mense &c. die &c. Nos Episcopi, Presbyteri, & Diaconi S. R. E. Cardinales omnes, & singuli in conclaui existentes, videlicet N.N. (& singillatim omnes nominentur Cardinales) elegimus, & eligimus per viam procedere compromissi, & vnanimiter, & concorditer, nemine discrepante, elegimus cõpromissarios N.N. & N. Cardinales &c. quibus damus plenariam facultatem, & potestatem prouidendi S. R. E. de Pastore, sub hac forma videlicet (Hìc optimum erit, vt Cardinales compromittentes exprimant modum, & formam, secundùm quam compromissarij debent eligere, & secundùm quam electus debet censeri verus, & legitimus Papa, vt puta, si electi sint tres compromissarij declarandum est, an ad hoc, vt electio sit valida, priùs proponere debeant sacro Collegio personam, vel personas ab ipsis nominandam, vel nominandas ad Pontificatum, an verò absolutè debeant electionem peragere; an omnes tres debeant conuenire in vnam personam, an verò sufficiat, quod duo in vnam concordent, & an debeant nominare aliquem de Collegio, vel etiam aliquem extra Collegium, & alia his similia.) His autem, vel alijs similibus expressis, addi compromisso solet tempus, ad quod vsq; volunt Cardinales, potestatem compromissatios habere eligendi, & postea subiunguntur hæc verba. Et promittimus

nos

nos illum pro Romano Pontifice habituros, quem D. D. compromissarij secundùm formam prædictam duxerint eligendum, vel alia ad formam compromissarijs præscriptam accommodata.

Secundò, completo huiusmodi mandato, compromissarij ad partem in aliquo loco separato se conferunt, & de electione facienda tractant, & solet inter eos præmitti protestatio, quod per quamcunque prolationem verborum, suũ dare consensum non intelligunt, nisi in scriptis illum expressè ponant. Et hæc protestatio, videtur necessaria inter cõpromissarios, vt verbis humanis, & reuerentialibus inter se, sine preiudicio vti possint.

Tertiò, facta per compromissarios electione secundùm formam eis præscriptã, & seruatis ijs, quæ GREGORIVS XV. in sua constitutione iussit, electus per huiusmodi viam cõpromissi, est canonicus, & verus Papa.

De scrutinio simplici vel cum accessu.

Tertius modus, seu forma electionis Romani Pontificis est, quæ vocatur per Scrutinium, vel per Scrutinium, & Accessum, cuius formæ ritus secundùm Gregorianam Constitutionem, quæ vult non solùm scrutinium fieri secretum, sed etiam Accessum, continet tres actiones, alteram, quæ antescrutinium, alteram, quæ scrutinium, & tertiam, quæ postscrutinium appellari potest.

De Antescrutinio.

Antescrutinij actus, sunt quinque, videlicet Preparatio schedularum Scrutinij, & Accessus; Extractio Scrutatorũ, & deputatorum pro votis infirmorum per sortem; Scriptio schedularum scrutinij; Earum complicatio, Et obsignatio.

Schedularum præparatio ad Magistros cæremoniarum pertinet, qui eas impressas, vbi fieri poterit, alioquin vnius manu scriptas secundùm formam inferiùs describendam

acci-

accipient, tàm pro ſcrutinio, quàm pro Acceſsu, & ponent in duobus diſcis vulgò (bacili) nuncupatis, quos in menſa ante Altare collocabunt, vt inde poſſint Cardinales, cùm opus fuerit, ſchedulas ſumere.

De forma ſchedularũ ſcrutinij.

Forma autem ſchedulæ ſcrutinij quòad eius figuram attinet, erit altera parte longior, hoc eſt plus longa, quàm lata; longitudo eius, erit ferè palmi, latitudo autem dimidij palmi; Quo verò ad contenta in ea, in anteriori eius parte, quæ breuitatis gratia facies nominari poteſt, tria continere debet; Primò in ſuperiori parte ſecundùm eius latitudinem, duo hæc verba (Ego Card.) cum tanta ab inuicem diſtantia, vt inter ipſa, nomen proprium Cardinalis eligendi ſcribi poſſit, & paulò inferiùs duos circulos paruos, ad loca ſigillorum indicanda,

Secundò, in medio continere debet hæc verba.

Eligo in Summum Pontificem Reuerendiſs. D. meum D. Cardinalem.

De forma ſchedularũ Acceſſus

Tertiò, in parte inferiori, alios duos paruos circulos ad loca ſigillorum ſimiliter demonſtranda. Forma verò ſchedulæ acceſsus, eadem prorſus eſt, quæ ſcrutinij, niſi, quòd in medio eius, loco verborum (Eligo in ſummum Pontificem Reuerendiſs. D. meum D. Card.) ponuntur hæc verba (Accedo Reuerendiſs. D. meo D. Cardinali) verum facilius, quæ dicta ſunt, percipientur ex infraſcriptis figuris, & exemplis:

Exem-

EXEMPLVM FACIEI
Schedulæ Scrutinij.

Ego Card.

Eligo in Summum Pontificem ℞m. D.
meum D. Cardin.

EXEMPLVM FACIEI Schedulæ Accessus.

Ego Card.

Accedo Reuerendiss. D. meo
D. Card.

In

In exteriori autem parte ſchedularum tam Scrutinij, quàm Acceſſus, quæ tergum nominari poteſt, duo ſunt imprimendi limbi ex illis, quos ad ornatum librorum impreſſores adhibent, & vulgari vocabulo, *fregi*, nuncupant, quorum primum circa ſui medium continet hoc verbum, *Nomen*, impreſſum ſecundùm longitudinem ipſius limbi; alterum verò continet hoc verbum, *Signa*, ſimiliter impreſſum, vt præcedens. Hi autem limbi excogitati ſunt ad obſcurandum diaphanum paginarum, ne ſcilicet ad lumen, nomina, & ſigna eligentium conſpici poſſint; vbi verò impreſſoris copia non fuerit, limborum defectus, lineis ſuppleri poterit; Sed hæc fient clariora per infrapoſitam figuram tergi ſchedularum Scrutinij, & Acceſſus.

EXEMPLVM TERGI Schedularum Scrutinij, & Acceſſus.

nomen.

ſigna

Secun-

Secundus actus ante Scrutinij, est extractio Scrutatorum, & deputatorum pro votis infirmorum, quæ extractio antequàm ad scrutiniũ procedatur, sorte faciēda est, hoc modo. In vno sacculo, aut vase, publicè ponantur tot schedæ, vel si magis placet spherulæ ligneæ palàm numeratæ, quot sunt Cardinales præsentes in Conclaui, cum eorum nominibus: deinde per vltimum Diaconum extrahantur primò Scrutatores tres, & postea tres Deputati pro votis infirmorum, qui breuitatis gratia Infirmarij appellari possunt, de quorũ omniũ officio inferiùs suo loco scribetur, quòd si in extractione Scrutatorum, & Infirmariorum, ac etiam Recognitorũ, de quibus suo loco dicetur, extracti fuerint Cardinales, qui ob infirmitatẽ, aliudue impedimentũ muneribus prædictis satisfacere non possint, alij nõ impediti, loco illorum extrahantur; Peracta verò extractione, schedæ, seu spherulæ eorũ, qui extracti fuerunt, in sacculũ, seu in vas iterũ conijciantur.

De Scrutatoribus, & Infirmarijs.

Tertius actus antescrutinij, est schedularum Scrutinij scriptio, quæ fiet hoc modo. Ad duas, vel plures paruas mensas, quæ erunt cum atramento; & calamis paratæ in loco capellæ apto, vt qui scribunt conspici possint, quid verò scribitur, non possit, accedent Cardinales per ordinem, incipiendo à Decano, & ibi sedentes in scabellis paratis, schedulam quisque suam acceptam priùs ex disco, scribet hoc modo. Primò in prima parte in spatio inter verba (Ego Card.) scribet proprium nomen; deinde in secunda parte, nomen illius, quem eligit, charactere tamen, quantùm fieri potest alterato, vt manus scribentis cognosci non possit; & caueat, ne plures in schedula scribat; quia suffragium iuxta Gregorianam constitutionem esset nullum. In tertia verò parte signa, hoc est numerum aliquem, & dictum ali-

Quomodo in schedulis scribatur nomen eligentis, & electi.

quod ſcrip ,ſeu verbũ,aut aliquid huiuſmodi,vt in excẽ-
plo pro faciliori intelligentia oculis ſubiecto,videre eſt.

Exemplum Schedulæ Scrutinij ſcriptæ.

Ego Bonifacius Card. Caetanus

Eligo in Summum Pontificem ℞.^{m} D.
meum D.Cardin.Baronium

18. Gloria in excelſis

Ego Robertus Card. Bellarminus.

Eligo in Summum Pontificem R^{m}. D.
meum D. Cardin. Baronium.

18. Gloria in Excelsis.

ſigna.

nomen.

Quartus actus antescrutinij, est schedularum complicatio, quæ, vt expeditiùs peragi à Card. valeat, poterit à Cæremoniarijs Magistris, cùm eas præparant, fieri in hunc, qui sequitur modum. Binæ fient plicaturæ ex vtraque parte cuiusque schedulæ, ita vt nomen eligentis, & signa cùm fuerint scripta, maneant tecta ex vtraque parte à limbis; deinde quod reliquum est ita complicetur, vt schedula ferè ad latitudinem pollicis redigatur, prout ex complicata schedula, quæ hic exempli gratia ponitur, conspici potest.

De complicatione schedulæ.

Hic poni debet exemplũ schedulæ cõplicatæ.

Cæterùm Magistri Cæremoniarum schedulas, non complicatas vt suprà, sed explicatas, & cum cera rubra in paruis circulis, ponent in discis; & Cardinales postquam eas, vt suprà scripserint, eo vsque solùm plicabunt, quo nomen, & signa eligentis tegantur, reliquas autem plicaturas tunc facient, cum schedulas, vt infra dicetur, obsignauerint.

De obsignatione schedulæ.

Quintus, & postremus actus antescrutinij, est schedularũ obsignatio, quæ ab vno quoque Cardinali facienda erit in tergo schedularũ cum sigillo ad hoc parato, in loco paruorum circulorum vbi cera fuerit posita. Porrò sigillum non debet esse solitum Cardinalis, sed aliud, & secretè habitum, & ita simplex, vt facilè notari possit, veluti, si in sigillo sculpantur, aut tres numeri, aut tres litteræ, vel litteræ, & numeri, vel vna tantum imago, & hęc de antescrutinio sufficiant; Cæterùm, quod attinet ad Cardinales infirmos, aut aliter impeditos, inferiùs suo loco dicetur.

De scrutinio, & eius actibus.

Sequitur secunda actio, quæ nomine scrutinii appellata fuit. Octo sunt huius actionis actus, videlicet, Delatio schedulæ, Iuramenti præstatio, positio schedulæ in calicem, schedularum mixtio, Earum numeratio, scrutinij publicatio, schedularum in filum insertio, Earumq. depositio seorsum.

De delatione schedulæ in calicē & iuramento.

Delatio schedulæ, & duo sequentes actus, qui meliùs simul describuntur ob eorum connexitatem; hoc modo fient. Quilibet Cardinalis propriam schedulam postquam illam scripserit, obsignauerit,& complicauerit; duobus primis digitis sumet, ac eleuata manu palàm deferet ad Altare, penes quod stant scrutatores, & in quo est calix magnus ad recipiendas schedulas paratus, & patena coopertus,ibiq; genuflectens, aliquantulum orabit; deinde surgens alta, & intelligibili voce, iurabit in hanc formam, quæ in tabella super Altari posita descripta habetur. TESTOR CHRISTVM DOMINVM, QVI ME IVDICATVRVS EST, ME ELIGERE, QVEM SECVNDVM DEVM IVDICO ELIGI DEBERE, ET QVOD IDEM IN ACCESSV PRÆSTABO. Post hæc, schedulam in patenam ponet, & patenam mittit in calicem, quo facto inclinabit se ad Altare,& ad suum locum reuertetur. Et hęc, seruanda erunt, si Cardinalis ad Altare pergere possit, nam si ob infirmam valetudinem non possit, & præsens in capella sit, vltimus Scrutator discum cum schedulis ad eum deferet, ex quo Cardinalis infirmus, vnam accipiens, eam in loco suo secretè, vt supra dictum est, conficiet; deinde præuio iuramento prædicto schedulam obsignatam,& complicatam, eidem scrutatori tradet, qui eam palàm deferet,

De impeditis valetudine.

feret, ad Altare, & sine oratione, & iuramento in patenam ponet,& per eam in calicem mittet; quæ omnia obseruanda erunt per vltimum Scrutatorẽ erga eos Cardinales,qui in Capella præsẽtes ob valetudinẽ ad Altare pergere nõ poterunt. Si verò aliqui Cardinales infirmi sint in suis cellis, tres Card. Infirmarii, vt supra extracti,ad eos accedent cum capsula altitudine vnius palmi, in cuius superiori parte sit rima, seu foramen, eius magnitudinis, vt per illud schedula cõplicata possit per suã latitudinem intus capsulã trãsmitti; quam capsulam, antequam Scrutatores Infirmariis tradant, palam aperient, vt cæteri Cardinales possint eam inanem, & vacuam conspicere, deinde claudent, & clauem ponent super Altare; deinde Infirmarii cum capsula clausa, & cum paruo disco tot schedulas continente, quot sunt infirmi Cardinales, ad vnumquemque eorum accedent; & Infirmi acceptas ex disco schedulas, secretè scribent, obsignabunt, & complicabunt, & præuio iam dicto iuramento, in capsulam per rimam mittent; quòd si Infirmi, scribere non possint, alii eorũ arbitrio deligendi, præstito de secreto seruando in manibus Infirmariorum iuramento, prædicta facient, atque hi aduertere debent, quòd nõ solùm iuramẽti vinculo tenentur seruare secretum, sed etiam in excommunicationem latæ sententiæ, si contrafecerint, incurrent. His peractis, Infirmarii ad capellam reuertentur cum capsula, quam scrutatores aperient, & schedulas in ea contentas, palam numerabunt.& tot repertas, quot sunt infirmi, ponent singillatim in patenam, & per patenam simul omnes in calicem. Ne autem nimis in longum protrahatur scrutinii actio, Infirmarii poterunt proprias schedulas post Decanum conficere, & in calicem ponere, deinde dum cæteri

De Infirmis.

Monitio.

Cardinales Scrutiniũ agunt,ad infirmos pergere ad accipiẽda eorũ ſuffragia eo modo, quo proximè ante dictum eſt.

De permixtione ſchedularum. Quartus actus Scrutinij, eſt ſchedularum permixtio,quę fiet per primum Scrutatorem, calice in quo ipſę ſchedulæ poſitæ fuerunt, patena cooperto, pluries agitato.

De numeratione ſchedularum. Quintus actus, eſt numeratio ſchedularum, quæ palàm fiet per vltimum Scrutatorem capiendo ſingillatim vnamquamq; ſchedulam ex calice, eamq; ponendo in alium, qui adhoc paratus ſit, calicem vacuum. Quòd ſi numerus ſchedularum, non reſpondeat numero Card., omnes comburendę ſunt; & iterum,ideſt ſecunda vice,ad ſuffragia ſtatim eſt deueniendum; Si verò numerus ſchedularum, numero Card. reſpondeat,proſequendi ſunt alij actus ſcrutinij.

De publicatione ſcrutinij. Sextus actus, eſt publicatio Scrutinij, quæ eſt Scrutatores, qui ſedent ad menſam ante Altare poſitam, fiet hoc modo; Primus Scrutator accipiet vnam ſchedulam, eamq; intactis ſigillis explicabit, & viſo in ea ſchedula, electi nomine,eam tradet ſecundo Scrutatori,qui pariter,eodem electi nomine perſpecto, eandem tradet tertio, qui illam alta, & intelligibili voce perleget, vt omnes Cardinales pręſentes notare poſſint ſuffragium in folio impreſſo, quod penes ſe habebunt cum nominibus omnium Card. notabit autem iuxta nomen Card. ex ſchedula recitati: Idem faciẽdum erit de cæteris ſchedulis in calice poſitis,vſque ad vltimam; Quòd ſi in Scrutinij publicatione, inueniant Scrutatores duas ſchedulas ita complicatas, vt ab vno tantùm datas fuiſſe appareat, ſi quidem vnus, & idem in vtraque electus fuerit, ſchedulæ prædictæ habebuntur, & notabuntur pro vno ſuffragio, ſi verò diuerſi fuerint nominati, neutrum ſuffragium validum erit, prout in Bulla Gregoriana ſtatuitur

tur de illa schedula, in qua plures nominati sunt; Scrutiniū tamen neutro casu vitiatur. Cæterum suffragia prædicta, finita scrutinij publicatione, poterunt à Patribus iuxta nomina Cardinalium, qui ea obtinuerunt, in vnā summam redigi, vel in separato folio notari, hoc modo. Reuerendissimus D. Cardinalis A. habet suffragia 20. & Reuerēdissimus D. Cardinalis B. habet suffragia 15. & sic de alijs; quod fit ne Cardinales cū opus est, cogantur semper numerare suffragia, quæ iuxta nomina Cardinalium notarunt.

Septimus actus Scrutinij, est schedularum in filum insertio, quæ, vt schedulæ ipsæ cautiùs conseruari possint, excogitata fuit. Hæc autem insertio fiet per vltimum Scrutatorem; inserendo schedulam vnamquamque postquam eam perlegerit, acu cum filo ad hunc effectum parato, in loco, vbi est verbum, ELIGO.

De schedularum in filum insertione.

Octauus, & postremus Scrutinij actus, est depositio schedularum seorsum, quę similiter fiet per vltimum Scrutatorē, qui finita insertione omnium schedularum in filum, capita fili nodo iunget, & schedulas omnes ita colligatas, in alium calicem vacuum, vel in mensa seorsum ponet.

Sequitur tertia, & postrema actio, quæ postscrutiniū appellata fuit, cuius actus, si secuta sit electio per scrutiniū tres tantū sunt, videlicet, Numeratio schedularum, Recognitio suffragiorum, Et schedularū combustio, de quibus inferiùs suis locis dicetur. Si verò per Scrutinium non sit secuta electio, actus sunt septem, videlicet; Accessus; Sigillorum, & signorum aperitio; Eorum annotatio; Suffragiorum examen; Suffragiorum scrutinij, vel scrutinij, & accessus numeratio; Eorum recognitio; Et schedularum combustio.

De postscrutinio & eius actibus.

Primus itaque actus, est Accessus, qui immediatè post

De Accessu

scru-

ſcrutinium, hoc eſt, poſt depoſitas ſeorſum ſcrutinij ſchedulas fiet, niſi fortè in ſcrutinio fuerit creatus Papa; tunc enim nullus fieri debet acceſſus; in quo quidem acceſſu eadem omnia ſeruanda ſunt à Cardinalibus, quæ dicta ſunt ſeruari debere in ſcrutinio peragendo tamen in ſchedularũ ſcriptione, obſignatione, complicatione, delatione,& poſitione in calicem, quàm in earum numeratione, publicatione, notatione ſuffragiorum, & inſertione in filum, ac depoſitione ſeorſum; exceptis tamen infraſcriptis. Primò quod Cardinales, ſchedulas pro acceſſu, ſumere debent ex diſco ſchedularum acceſſus; Secundò in ſchedularum acceſſus ſcriptione ſi Cardinalis nemini velit accedere, debet in media ſchedulæ parte, loco nominis Cardinalis, qui ſcribendus eſſet,ſi ad eum fieret acceſſus,ſcribere,NEMINI,Schedula autem acceſſus ſcribi,& obſignari debet cum eiſdem ſigillis, & ſignis ſchedulæ ſcrutinij, ſub pœna nullitatis ſuffragij ipſius acceſſus; Tertiò, quòd non poteſt acceſſus fieri ad eũ Cardinalem, qui in ſcrutinio ſaltem vnũ ſuffragiũ non obtinuerit,neq; ad eũ,qui ab ipſomet Cardinali fuit in ſcrutinio nominatus; Quartò, quãuis,in acceſſu non liceat plures nominare, ſicut nõ licet in ſcrutinio plures eligere ſub pœna nullitatis ſuffragij,tam in acceſſu,quã in ſcrutinio,nihilominus licebit accedere vni ex pluribus nulliter à ſe nominatis in ſcrutinio,dũmodo ei ab alio aliquod ſuffragiũ,non tamẽ nulliter,vt præfertur,in ipſo ſcrutinio datũ fuerit;Quintò,quòd in acceſſu non præſtatur iuramentũ, de quo ſupra, quia in ſcrutinio fuit iam pręſtitum per illa verba:(Et quod idẽ in acceſſu pręſtabo) Sextò, deniq; Infirmarij deferre debent ad infirmos ſchedulas acceſſus,& ſimul etiam vnũ foliũ impreſſũ,in quo ſit notatus ſuffragiorũ numerus palã recogni-

Differentia ſchedularũ Acceſſus, & Scrutinij.

gnitus, quæ quisq; Card. in scrutinio nominatus, obtinuerit.

Secundus, tertius, & quartus actus post scrutinij sunt Sigillorum, & Signorum aperitio, Eorum annotatio, & Suffragiorum examen, qui tunc solùm locum habere possunt, quãdo secuta est electio per scrutinium, & accessum: fieri autem debent hoc modo.

De inspectione, aperitione & collatione, seu annotatione schedularum.

Primus Scrutator schedulas accessuũ, quos obtinuit electus, in ea parte solùm, quæ signa continet, aperiet, & inspectis diligenter earum sigillis, & signis, apertas, ac in filo, vt erant insertas, tradet secundo Scrutatori, & secundus, eadem inspectione facta, porriget tertio, qui alta, & intelligibili voce, sigilla, & signa prædictarum schedularum enunciabit, & annotabit in latere sinistro folij impressi, ad hunc effectum parati, sub verbis (Sigilla, & signa Accessuum) quam etiam annotationem facient cæteri Cardinales, si voluerint, in simili folio impresso.

De examine suffragiorum.

Deinde primus Scrutator, reliquis Scrutatoribus inspicientibus, pro accessuũ prædictorum examine capiet schedulas scrutinij, & incipiens ab vno capite fili, in quo insertæ sunt, sigillum primæ eius schedulæ quæret in sigillis accessuum notatis, vt supra in folio impresso, & si illud in eo nõ inuenerit, omissa prima scrutinij schedula, capiet secundam, eiusq. sigillum similiter quæret; quòd si etiam non inuenerit, capiet tertiam, & deinde sequentes singillatim, donec sigillum alicuius earum inueniat, eoq. inuento, scrutinij schedulam in ea parte, vbi signa sunt, aperiet, & si non inuenerit signa huius schedulæ concordare cùm signis accessus, schedulam illam omittet, & aliam capiet, sicut paulò ante de schedulis non concordantibus in sigillo dictum est, si verò inuenerit signa concordare, ostendet illa secundo, &

tertio

tertio Scrutatoribus,qui vnà cum ipſis, poſt diligens examẽ ſuper identitate ſigillorum,& ſignorum ambarũ ſchedularũ, ſcrutinij ſcilicet, & acceſſus,inſpiciet, an idem,vel diuerſi in vtraque ſchedula ſint nominati; & ſi idem nominatus ſit, ſuffragiũ acceſſus nullũ cenſebitur; ſi verò diuerſi nominati ſint, ſuffragiũ acceſſus,pro valido habebitur,& hoc caſu,tertius Scrutator ſigillũ, & ſigna ſchedulæ ſcrutinij, ac etiam nomen electi, qui in ea continetur, alta,& intelligibili voce enunciabit, & annotabit in latere dextero prædicti folij impreſſi, ſub verbis (Sigilla,& ſigna ſcrutinij reſpondentia acceſſibus) notabit autem ea,ex aduerſo acceſſus cõcordantis in ſigillo,& ſignis; quam annotationem cæteri quoq; Cardinales ſi voluerint, in ſimili folio impreſſo facient.

Sed huiuſmodi actus, qui explicatione difficiliores ſunt, quàm operatione, exemplo meliùs percipientur.

EXEMPLVM

Folij impreſſi, in quo Acceſſus, & Scrutinij, Sigilla, ac Signa concordantia annotantur.

Litera Alphabeti indicant ſigillum.

Sigilla, & Signa Acceſſuum.	*Sigilla, & Signa Scrutinij Acceſſibus reſpondentia.*	*Cardinales nominati in Scrutinio.*
ACD. 43. Deus.		
BRF. 32. Bonitas.	BRF. 32. Bonitas.	Card. S.Euſebij.
RGI. 50. Beatitudo.	RGI. 50. Beatitudo.	Card. S.Sixti.
N.S.P. 26. Gloria.		

Monitio ad

Quòd ſi fortaſſe in iſta inquiſitione contingat duas, vel plures ſchedulas ſcrutinij,reperiri cum eiſdem ſigillis, & ſignis

gnis alicuius ſchedulæ acceſſus, tunc ſi in earum aliqua, electus nominatus fuerit, in alia verò alius, primus Scrutator reliquis ſcrutatoribus ſimiliter inſpicientibus, ſcrutinij ſchedulas huiuſmodi, & ſchedulam acceſſus, in ea etiam parte, in qua eſt nomen eligentis, & accedentis, aperiet, vt conſtare poſſit ſecundùm Gregorianam Conſtitutionem de validitate, vel inualiditate acceſſus; ſi verò in aliqua huiuſmodi ſchedularum ſcrutinij concordantium cum acceſſu, non ſit nominatus electus, debent eæ ſchedulæ omitti, & ad ſubſequentes procedendum erit.

Scrutator

Quintus actus poſtſcrutinij, eſt numeratio ſuffragiorum, vel ſcrutinij ſolius, vel ſcrutinij, & acceſſus, quæ fiet per Scrutatores ſemper, ſiue ſecuta ſit electio, ſiue non, & ſi quidem ſecuta non ſit electio, vt ſciatur, quòd in eo ſcrutinio, vel ſcrutinio, & acceſſu, non habetur Papa; ſi verò ſecuta ſit, vt conſtet de canonica Pontificis electione; fiet autem hæc numeratio ſuffragiorum hoc modo. Scrutatores in vnam ſummam redigent ſuffragia, quę quilibet nominatus in Pōtificem obtinuit, ſiue in ſcrutinio ſolo, ſiue in ſcrutinio, & acceſſu ſimul; & ſi inuenerint nullum ex nominatis ad duas tertias partes ſuffragiorum perueniſſe, non habetur Papa in illo ſcrutinio, ſiue ſcrutinio, & acceſſu; Si verò inuenerint aliquem ex nominatis, duas tantùm partes ſuffragiorũ obtinuiſſe, aperient electi ſchedulam, etiam in ea parte, in qua eſt nomen eligentis; & ſi quidem ex ea apparuerit, electum alij ſuffragatum fuiſſe, electio eius erit canonica; ſi verò conſtiterit ſibi ſuffragium dediſſe, eius electio ex diſpoſitione Gregorianæ Conſtitutionis nulla erit ob defectum vnius ſuffragij. Si denique plures inuenerint duas tertias partes ſuffragiorum obtinuiſſe, vel etiam vltra duas tertias,

De Numeratione ſuffragiorum.

tunc in ſuffragiorum paritate, nullus erit electus, in imparitate verò, ille eſt canonicus Papa, qui ſuperat alium, etiam in vno ſuffragio.

De Recognitione, & recognitorũ extractione

Sextus actus poſtſcrutinij, eſt Recognitio, quæ per Recognitores, ſiue ſecuta ſit electio, ſiue non, fiet; inſpiciendo tam ſchedulas ſcrutinij, & acceſſus, quàm ſuffragiorũ annotationes factas per Scrutatores, vt per huiuſmodi recognitionem conſtare poſſit, an Scrutatores ſyncerè, & fideliter muneri ſuo ſatisfecerint: Recognitores autem extrahentur ſorte, vt Scrutatores, & Infirmarij, ſtatim quidem poſt ſcrutinium, ſi ſecuta ſit in eo electio; ſi verò non ſit ſecuta, poſt ſcrutiniũ, & acceſsum, cùm ſcilicet Scrutatores ſuũ impleuerint munus per numerationẽ ſuffragiorum, & hæc extractio fiet, ſiue ſecuta ſit electio in ſcrutinio, & acceſſu, ſiue non.

De combuſtione ſchedularum.

Septimus, & poſtremus actus poſtſcrutinij, eſt combuſtio omnium ſchedularum, quæ ſemper, & palàm per Scrutatores fiet, ac ſtatim poſt recognitionem, ſiue electio ſit ſecuta, ſiue non. Et hæc omnia, quæ de ſcrutinij ritibus ſunt expoſita, ſeruanda erunt diligenter à Cardinalibus in omnibus ſcrutinijs. ſiue fiant manè poſt Miſsam, ſiue veſpere poſt Hymnum (Veni Creator Spiritus) Atque hi ſunt Ritus ex præſcripto Conſtitutionis GREGORII Papæ XV. in electione Romani Pontificis obſeruandi.

Litera Gregorij PP. XV. confirmatoria ceremonialis.

Motu itaque proprio, & ex certa ſcientia noſtra, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, omnia, & ſingula in prædicto Cęremoniali ordinata, & quomodolibet contenta; tenore præſentium perpetuò approbamus, & con-

& confirmamus; illisq; omnibus & singulis, perpetuæ, & inuiolabilis Apostolicæ firmitatis robur adijcimus; eaq; à Ven. Fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus omnibusq; & singulis alijs, ad quos spectat, & spectare quomodolibet poterit in futurum, omnino obseruari præcipimus, & mandamus; ac Cæremoniale huiusmodi, in totum vel in parte mutari, vel ei aliquid addi prohibemus. Decernentes sic, & non aliter per quoscunque ac eosdem S. R. E. Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, vbique iudicari, & diffiniri debere. Non obstantibus omnibus illis, quæ in primodicta Constitutione voluimus non obstare, cœterisq; contrarijs quibuscunque. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ approbationis, confirmationis, adiectionis, præcepti, mandati, prohibitionis, & decreti infringere, vel ei ausu temerario contraire; Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum, Petri, & Pauli Apostolorum eius,

se nouerit incursurum. Dat. Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicę Millesimo sexcentesimo vigesimo primo, quarto Idus Martij, Pontificatus nostri Anno II.

V. Dat.

Io. Beninus.

N. Odot.

Anno à Natiuitate Domini Nostri Iesu Christi Millesimo sexcentesimo vigesimo secundo Indictione quinta, die verò secunda mensis Aprilis Pontificatus Sanctissimi in Christo Patris, & D. N. D. Gregorij Diuina prouidentia Papæ XV. Anno eius secundo, introscriptæ litteræ Apostolicæ affixæ, & publicatæ fuerunt ad valuas Basilicarum S. Ioannis Lateran. Principis Apostolorum de Vrbe, ac Cancellariæ Apostolicæ, & in acie Campi Floræ dimissis ibidem earumdem litterarum originalibus appensis per aliquod temporis spatium, & exinde amotis deinde dimissis earumdem literarum copijs affixis, vt moris est, per nos Augustinum Brachorium, & Braudtmartem Latinum S.D.N. Papæ Cursores.

Octauius Spada Magister Cursorum.

INDEX

INDEX RERVM

Quæ hoc volumine continentur.

Car-

Scru-

Suffra-

Indicis Finis.